National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

PSB / DSP
Received / Reçu

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1364

Nr. 27 (1947) 1987 | NELJAPÄEVAL, 2. JUULIL — THURSDAY, JULY 2 | XXXVIII aastakäik

Osa publikut Suvi harja aktusel. Esireas paremal aupeakonsul Ilmar Heinsoo, Veljo Kalep perekonnaga.
Foto — S. Preem

Rahvarohke Suvihari Seedriorul

Traditsioonilised Suviharja pidustused toimusid sel aastal Seedriorul pisut varem kui tavaliselt, nimelt 27. juunil. Pidustuste kava on kujunenud aastate jooksul standardiks: pidulik aktus Võidutule süütamisega, sellele otseselt järgnev vabaõhu kontsert ning pimeduse tulekul vabaõhu teater.

Aktuse avas kell 4 p.l. August Jurs, kes oma avasõnas kõigepealt tervitas kohaletulnud külalisi, aupeakonsul Ilmar Heinsood ja kohalviibivat inimõiguste eest võidelnud Veljo Kalep'i perekonda. Ta avaldas headmeelt, et kodumaal kestab võitlus inimõiguste eest ajal, mil kommunistlik terror ähvardab lämmatada kogu maailma.

„Meie ei otsinud siin Kanadas ainult varjupaika, vaid pinda, kus võiksime jätkata võitlust selle ebainimliku korra vastu. Selles võitluses annavad meile jõudu ka iga-aastased Seedrioru Suviharja pidustused", ütles kõneleja.

August Jurs oma sõnavõttu lõpetades mainis, et haridushällina on Seedrioru pakkunud mitmelaadset kultuurivara, nagu seda teevad ka täna meie solistid ja tuntud näitlejad.

Avasõna lõppedes sopran Evi Valge laulis Asta Ballstadt'i klaverisaatel Kanada hümni „O Canada", mille järel A. Jurs tutvustas publikule aktuse teadustajat, endist Seedrioru kasvandikku, Evi Pertens'i.

VÕIDUTULE SÜÜTAMINE

Järgnes võidutule süütamise tseremoonia, kus auvalve moodustas Toronto ja Hamiltoni Võitlejate Ühingute esindus ja võidutule süütajaks oli aupeakonsul Ilmar Heinsoo, kes oma sisukas sõnavõtus lausus alljärgnevat.

„Jällekordselt on süttinud tuleleek siin vabade eestlaste omas kodus suvi harja suurkogunemisel märkimaks eesti rahva võite, võitlusi ja ka kaotusi. Jaanituli on eesti rahva igipõline traditsioon. Võidutule ja võidupüha ideeline alus pärineb aga Eesti Vabadussõja sangari, lõunarinde ülemjuhataja ja 3. diviisi ülema kindral Ernst Põdder'i kuulsast päevakäsust # 158, mis telegrafeeriti 23-l juunil 1919 Pärnu ja Viljandi maakondade kaitseliidu ülematele, linnapeadele ja maakonnavalitsuste esimeestele nendes sõnades:

„Täna, kell 8.30 on soomusrongide dessandid ja 3. diviisi väeosad Võnnu linna ja tema ümbruskonna oma alla võtnud. Vaenlase kaotus on väga suur. Eesti Vabariigi rahvavägi, vaatamata meeleäraheitliku vaenlase vastupanu peale, tungib edasi lõuna poole. Iseäralikku vahvust kahepäevastes lahingutes on soomusrongide dessantide osad üles näidanud.

Palun korraldusi teha, et saavutatud võitude puhul meie põlise ja äraandliku vaenlase üle, linnades ja maakondades saaks lipud välja pandud ning kohalikes garnisonides sõjaväe paraadid toime pandud. Diviisiülem Põdder."

Meenutagu ka see tuleleek, mis täna siin Seedriorul süttinud, neid Eestimaa poegi, kelle sangarlikkus ja vereohvrid lunastasid meie rahvale tema kauaaegse unistuse: vabaduse, riikliku iseseisvuse ja peremehe õigused omal maal.

Aga olgu ta mälestusleegiks kõigile nendele eesti võitlejaile, kes kõikidel aegadel on ohverdanud oma kõige kallima vara — oma elu, oma rahva eluõiguse eest.

Olgu ta mälestus leegiks kõigile neile, kes on langenud meie maad anastava kommunistliku terrori ohvriks, või ikka veel vaevlevad oma rahvuslike põhimõtete eest Nõukogude vanglais, vaimuhaiglais ja Siberi orjalaagreis.

Aga samaaegselt kinnitagu see tuleleek meie ühist ja vankumatut usku Eestimaa ja tema rahva uude ülestõusu.

Sada aastat tagasi, kui meie maa oli allutatud võõrale võimule, trotsisid noored eesti üliõpilased selle survet ja keelde õnnistades Otepää maakirikus Eesti rahvuslipu. Täis rahvuslikku vaimustust ja usku tulevikku öeldi selle õnnistamise juures need prohvetlikud sõnad:

„Oleks Eestimaa täis kuradeid, me lippu nad ei võida . . ."

Eks peitu neis sõnades ka see sügav mõte, miks oleme täna kogunenud Seedriorule süütama seda meie ootuste ja lootuste tuld."

Järgnes palvus õp. Tõnis Nõmmiku poolt, kes palus Issanda abi ja õnnistust meie Kodumaale ja meie rahvale.

Langenute mälestuseks kaks väikest rahvariides lapsukest kandsid pärja ausambale kahe võitlejate ühingu liikme juhtimisel. Samal ajal Evi Pertens deklameeris Marie Underi „Mälestus ja tõotus", mille kaks

(Järg. lk. 3)

Kol. Ylo Anson kõnelemas.
Foto — S. Preem

Tertsett, koosseisus Aino Tera, Hilda Sepp ja Õie Saar, laulmas langenute mälestuslaulu.
Foto — S. Preem

Karl Linnas viidi Leningradi haiglasse

DETROIT ("Meie Elu") — „Detroit Free Press" avaldas 26. juunil TASS'i teate Moskvast, milles öeldakse, et „sõjakurjategija" Karl Linnas, kes oli tagaselja varem Nõukogude Eesti kohtu poolt surma mõistetud ja Ühendriikide poolt väljaantuna viibis aprillikuu lõpust alates Tallinna vanglas, on Eesti pealinnast Tallinnast viidud ühe Leningradi vangla haiglasse temal avastatud maohaavade („ulcer") pärast, millede vastu Tallinnas ei saadud anda vajalikku ravi.

Kanadas ei tule surmatuhtluse taastamist

Kanada parlament otsustas teisipäeva öösel tagasi lükata ettepaneku, mis oleks pannud käiku surmanuhtluse taastamise Kanadas. Surmanuhtluse taastamise algatamise poolt oli 127 häält ja vastu 148 häält.

Surmanuhtluse taastamise vastu tehti Kanada avalikkuses tugevat kihutustööd ja mitmed algul surmanuhtluse taastamist pooldanud parlamendiliikmed muutsid hiljem oma seisukohta. Liberaalid peale ühe liikme ja kõik NDP parlamendiliikmed olid surmanuhtluse vastu. Parlamendiliikmed olid surmanuhtluse küsimuses vabad hääletamiseks oma südametunnistuse kohaselt. Ka peaminister Mulroney oli surmanuhtluse vastu. Surmanuhtlus kaotati Kanadas 1976. aastal parlamendi otsusega 130 häält poolt ja 124 vastu.

Kommentaarid Kanada avalikkuses olid parlamendi otsuse suhtes vastukäivad.

Võimalike sõjakurjategijate üle mõistetakse kohut Kanadas

Kanada kohtuminister Ray Hnatyshyn esitas möödunud nädalal parlamendile Deschenes'i komisjoni poolt soovitatud Kanada kriminaalseaduse muutmise eelnõu, millega nn. sõjakuritegudes või kuritegudes inimsuse vastu kahtlustatute üle, kellede vastu ametlikult tõstetakse vastavad süüdistused, mõistetakse kohut Kanada kohtutes Kanada seaduste järgi.

Soovitades kriminaalseaduse sellekohast muutmist soovitas Deschenes'i komisjon, et valitsus alustaks aktsiooni 20 kahtlusaluse suhtes, kellede kohta on leitud rohkem süüdistavaid materjale, ja jätkaks veel juurdlust 218 isiku suhtes. Nende isikute suhtes märkis kohtuminister, et nendega ühenduses olevaid asjaolusid uurivad Kanada Ratsapolitsei ja kohtuministeeriumi ametnikud, kuid ta ei öelnud, kas nende vastu alustatakse kohtulikku menetlust.

Esitatud seaduseelnõu mille vastuvõtmist oodati 30. juunil enne parlamendi suvepuhkusele minekut, määritleb täpsemalt, mida mõeldakse sõjakuriteo ja inimsusevastase kuriteo all, ja seaduse alla kuuluvad kõik vastavad aktid, ükskõik kus nad on toimunud. Ukraina Kanada komitee on viidanud võimalusele, et seaduse alusel saab ka esitada süüdistusi KGB agentide vastu, kes teostasid poliitilisi kuritöid Ukrainas 1930-ndail aastail.

Kohtuminister Hnatyshyn ei ühinenud Deschenesi komisjoni soovitusega süüdistatavatelt Kanada kodakondsuse äravõtmiseks, vaid isegi lisas täienduse immigratsiooni seaduses, et sõjakuriteo süüdistuse ülesvõtmine ei puuduta nende isikute kodakondsust, kes selle staatuse juba omavad.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Sini-must-valged lipud lehvivad Vancouveri raekoja ees

Estonian Festival Week kuulutati avatuks Vancouveri linnapea korraldusel 29. juunil

VANCOUVER („Meie Elu" esindajalt) — Juba reedel, 26. juunil paigutati Vancouveri Raekoja ette 5 suurt sini-must-valget eesti rahvuslippu. Vancouveri Raekoda asub liiklusrohkel Cambie tänaval väikese künka serval. Liputseremoonia peeti esmaspäeval 29. juunil kell 11 hom. Linnapead esindas linnavolinik Caravetta. Liputseremoonial viibis ka Briti-Columbia peaminister William Vander Zalm abikaasaga. Eesti Päevade Peakomitee esindajad andsid peaministrile üle paari eestipäraseid pastlaid ja ta abikaasale eesti vöökirjalise peapaela.

Kuna Lääneranniku Metsaülikool peeti vahetult enne Eesti Päevi, siis saabus varakult kohale nimekaid külalisi. Austraaliast olid kohale sõitnud ESTO 88 esindaja Karin Adamson Melbourne'ist ja Metsaülikooli lektorid Dr. Inno ja mag. Tiiu Salasoo. Kohal olid ka sümfooniaorkestri juhataja maestro dr. Taavo Virkhaus ja solistid Epp-Karin Sonin-Jürima ja Tiiu Haamer.

METSAÜLIKOOLI ÜLE 50 OSAVÕTJA

Metsaülikool avati Mäeotsa talus 26. juunil. Osavõtjate arv on kasvanud iga päevaga ja ületanud poolesaja piiri. Kanadast on osavõtjad Briti-Columbiast, Albertast ja Ontariost. Palju osavõtjaid on tulnud Ühendriikide paljudest osariikidest — Washingtonist, Oregonist, Californiast, Coloradost, Marylandist, Massachusettsist, Pennsylvaniast, Connecticutist, New Jerseyst ja New Yorgist. Üks osavõtja oli Kariibi saarelt ja 2 osavõtjat Sydneyst, Austraaliast. Kõige noorem osavõtja oli alles mõnenädalane Metsaülikooli juhataja Linda Augi poeg.

Ilmad Eesti Päevadeks olid Vancouveris haruldaselt ilusad ja Vacouveri eestlaste pidutuju pideval tõusul.

V.J.

Eesti Pidustuste Nädal Vancouveris

Vancouveri linnapea proklamatsioon

Eesti Päevade Lääneranniku pidustuste avamisel kuulutati Vancouveris välja Eesti Pidustuste Nädal Vancouveri linnapea järgmise proklamatsiooniga:

Kuna eesti päritoluga kanadalased ja ameeriklased kogunevad Vancouveri 29. juunist 5. juulini 1987, et pidada Lääneranniku 18. pidustusi;

Kuna nendega ühinevad sugulased ja sõbrad mitmelt maalt, kuhu nad on rajanud oma kodud, sest nende kodumaa on praegu okupeeritud võõra võimu poolt;

Kuna need pidustused on kavastatud nende kodumaa kultuuri ja traditsioonide säilitamiseks, et neid säästa vabaduseks ja iseseisvuseks ja jagada eestlaste pärandit Vancouveri rahvaga, kes samuti pärinevad mitmelt maalt;

Sellepärast mina, Ralph Caravetta, Vancouveri linnapea Gordon Campbelli nimel kuulutan nädala 29. juunist kuni 5. juulini 1987 Eesti Pidustuste Nädalaks.

Võidupüha vaim vallutas Eesti Maja

Pääsmete müük lõpetati enne peo algust, saali maht oli ületatud ja toole ei jätkunud kõikides saalides toimuvate ürituste jaoks. Nii rohkearvuliselt tulid Toronto ja ümbruskonna eestlased Võidupüha pühitsema.

Aktus algas Uno Kook'i avapalaga „Kungla" marss Estonia Orkestri esituses komponisti juhtimisel. Maakondliku Esinduskogu esimees Johannes Vihma tõi maakondade tervitused. Pastor Kaljo Raid pidas palvuse, meenutades oma kõnes üht teist eestlaste võidupüha siinsamas Torontos 56 aastat tagasi. Nimelt külastasid juulikuul aastal 1931 Kristliku Noortemeeste Ühingu konverentsi õp. Sternfeldt (hiljem Täheväli), prof. H.B. Rahamägi ja õp. Ederberg (pärastine Ederma) Torontot. Elisabeth'i ülikooli kirikus oli siis toimunud eestikeelne jumalateenistus umbes kuuekümne kaasmaalase osavõtul kolme õpetaja teenimisel. Vastavalt õp. Sternfeldti kirjeldusele Välis-Eesti Almanakis, seisid seekord kokkutulnud kirikulised hardumuses ja tõsiduses Jumala ees, tundes ennast ühise eestlaste perena. Pastor Raid ütles, et ka täna kiidame Jumalat võidu ja vabaduse eest ja tõstame oma vaimusilmad temale, kelle kohta Jeesus ise ütles: „Kui nüüd Poeg teid vabaks teeb, siis olete õieti vabad."

Aktusekõneleja Markus Hess.
Foto — E. Ilves

VÕIDUTULI

Järgnevalt toimus võidutule süütamine E.V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo poolt sõnadega: „Olgu see läidetud leek, mis süüdatud siin Toronto eestlaste kojas, meenutajaks eesti sugupõlvede võitlustest, võitudest ja ka kaotustest." Konsul tõi esile võidutule tähtsust ajaloos, kui me rahvas süütas neid tulesid üle kogu vaba maa. Ta rõhutas sümboolse leegi tähtsust me tuleviku usule jälle koitvast vabadusest, kui kord tõde võidab vale. Ta lõpetas Henrik Visnapuu sõnadega: „Kord võidab vaim vägivalla ikke, taas lehvib Vaba Eesti lipp."

KÕNE

Aktusekõne oli Musta Lindi Päeva komitee esimehelt Markus Hess'ilt. Ta algas Vabadussõja episoodiga, kui vabastati Võnnu linna ümbruskond ja tookordne rinde ülemjuhataja kindral Ernst Põdder andis käsu lippude heiskamiseks Pärnu- ja Viljandimaal. Selle päeva mälestuseks austame neid vapraid mehi ja naisi, kes võitsid Eestile 22 kuldset iseseisvuse aastat, kust tulid välja võitjana, toonitas praeguse vägivaldse valitsuse tegevust Kodu-Eestis, et näiteks Narvas on veel ainult 4% eestlasi ja sääl on suletud viimane eestikeelne kool.

Teame, mis sünnib Kodu-Eestis ja me kohustus on Eestit aidata, tema kultuuri hoida ja abi tuua läänerahvaste poolt. On tähtis olla valmis vaenlase nõrgenemise korral võitma tagasi kaotatud iseseisvus. Selleks on ülimalt tähtis mõjutada läänemaailma avalikku arvamist, et purustada pimedalt N-Liidu usaldamist. Kõneleja meenutas viit tähtsat juhtu 1920. ja 1968.a. vahel, kus N-

(Järg. lk. 3)

„MEIE ELU" – „OUR LIFE" – Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4N 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., teisip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul. Juunis, juulis ja augustis laupäeviti suletud.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ◍ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ◍ Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ◍ Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.50, tekstis $5.50.

Hapukurgi ajad on möödas

Suveperioodi eesti ajakirjanduses nimetati omal ajal hapukurgi hooajaks. Asutused ja tegelased olid suvepuhkusele sõitnud või valmistasid end selleks ette ja midagi tõsist juhtus harva. Kuni lõpuks juhtusid need liiga tõsised sündmused, mil Vaba Eesti sündmustikud lõppesid ja algasid okupatsioonivõimu juhitud raskemad sündmused, mis eesti rahvale saatuslikuks sai. Rahvusvahelises poliitikas neutraalse maana meie süü seisis vaid selles, et olime jõupoolest väikene maa ja aktiivselt võitlevatest suurtest meist ei hoolinud keegi, sest nad tundsid hirmu iseenda saatuse pärast.

1939.a. suvi iseseisvas Eestis oli ilmastikult meeldiv suvi. Kuid õhus oli midagi, mis sundis kuulmist-vaatamist teritama. Aegna suunast kostis rannapatareide õhkuraputavat mürinat. Rohutirtse lendles maastikul rohkem kui tavaliselt. Moskvast kuuldusid poliitilised nimed nagu Molotov ja Ribbentrop. Eesti Moskva saatkonna vahel oli suuremat elavust. Septembrikuul oli allakirjutaja raudteevalitsuse direktori Konstantin Steinmanni külaliseks. Vastuvõtu koht oli eriline: raudteevalitsuse kinnine dresiin. Kihutasime Tallinnast Irboskasse. Sealt tagasi Tapale ning lõpuks Nõukogude piirile Narva taga. Õhtuks olime tagasi Tallinnas.

Olime Steinmanniga kahekesi, peale selle dresiini juht. Vastuvõtuks olid võileivad ja õlu. Steinmanniga oli meil juttu tagasihoidlikult. Kuid oli selge, et raudteevalitsuse direktori ülesandeks oli kontrollida meie raudtee läbilaske olukorda. Meie pole kunagi varem nii kiirelt liikunud Eesti Vabariigi raudteel. Selle ajaloolise sõidu põhjustasid sündmused Moskvas ja teispool Eesti-N. Liidu piiri. Pidime olema ka omalt poolt valmis selle vastu, mis ähvardas idapoolt. 1939.a. suvi kodumaal ei olnud enam hapukurgi periood. Suvi oli täis ähvardusi, oletusi ja kartusi. Olime millessegi sööstumas, mille kohta puudusid seletused Toompealt või Kadrioru lossist, ajalehtede toimetustest, sõjavägede peastaabist.

Oli 30. august 1939. Saatsime sel õhtul rongile E. Ajakirjanike Liidu suvekülalist, kes oli Liidu juures veetnud kuu aega, nagu see oli välja kujunenud eesti ajakirjanike rahvusvahelises läbikäimises. See oli poola lehe toimetaja koos abikaasaga, kellega olime veetnud ilusad suvepäevad Kosel, Tallinnas, väljasõitudel merel. Järgmine hommik tõi teate, et Hitleri väed olid tunginud üle Poola piiri ja sõda oli alanud. Poola väeosad olid kahe nädalaga hävitatud. Meie poola külaline oli küll teel koju, kuid kas ta sinna kunagi jõudis või mis temast ja ta abikaasast sai on tänaseni allakirjutanule teadmata.

On tunne, et sellest päevast peale on eesti rahvale hapukurgi päevad muutunud üha pingsemateks päevadeks. Poliitilised sündmused Tallinna ja Moskva vahel kujunesid iga päevaga kriitilisemateks. Sundleppega olime kohustatud andma Moskvale sõjaväelised baasid. Punased üksused tankiroomikutel voolasid üle piiri Eestisse. Kremli sõjalennukid lendasid meie kodumaast üle ja maandusid meie lennuväljadel. Ainuke rõõm oli kui mõni neist maandudes purunes ja lennuvälja äärel abitult vedelema jäi.

Vaikisid küll Aegna merepatareid ja isegi rohutirtsude parved olid lõpetanud oma suvise ülelennu. Kuid asemele tulid tänavaile haisupilves sõdalased, milliseid eesti rahvas vaatles välise rahu ja sisemise masendusega. Pealinna tänavapilt hakkas muutuma kiiresti. Kadusid politseinike univormid, nende asemele tuli miilits oma käelintidega. Rahvas hakkas tagasihoidlikumalt riietuma, et vähem silma paista. Märkamatult, öövarjus, hakkas uue võimu ajujaht inimestele. Ainult kuuldustest sai teada, kes on ametkohtadelt kadunud.

Siis kerkisid tänavaile peipsitagused quasi- tööliste jõugud ja marssisid punaste lippude saatel Vabadusväljakule-miitingule. Punaste soomusmasinate kaitsel tehti siin „tööliste revolutsioon", sammuti demonstreerides Toompeale, austati Pikal tänaval Nõukogude saatkonnas pesitsevaid võimumehi, marsiti Vana Patarei vangla ette ja vabastati vangid. Siit marsiti Kadrioru lossi juurde ja terroriseeriti president K. Pätsi.

Meil puudub dokumenteeritud kirjandus tänaseni nende sündmuste kohta. Peame seepärast kirjutama üldises laastus. Kuid käesoleva suve päevade möödudes võime konstateerida, et maailm ei tunne enam suviseid hapukurgi päevi ja paljud ühiskonnad elavad edasi murelikus ühiskondlikus pinges, nende hulgas ka meie.

V.

„The Times" kirjutab Karl Linnasest

LONDON — Karl Linnase väljaandmine KGB kätesse tekitas arvukaid sõnavõtte briti pressis. USA ülemkohtu samm leiab üldiselt hukkamõistmist, kuigi ei leidu neid, kes tõsiselt kahtleksid Linnase kohta N.L. poolt esitatud süütegude tõelisuses. Tähelepanuväärselt võtab asetleidnud sündmuse kohta sõna inglise päevaleht „The Times" avaldades (23.4.) juhtkirja „Crime and Punishment in Estonia", mis juhib avalikkuse tähelepanu sellise „õigusemõistmise" ülekohtusele ühekülgsusele.

„Times'i" juhtkiri väidab, et USA kohtuministeerium (Justice Department) ei aktsepteerinud N. Liidu poolt esitatud süüdistusi Linnase deporteerimise otsustamisel. See asutis uuris seda iseseisvalt, valmistas ise süüdtõendava materjali ja leidis selle olevat küllaldase Linnase väljaandmiseks. Hiljem nõustusid sellega ka USA kohtud. Edasi:

USA kohtuministeeriumi põhimõtted on meie omadega samad. Need on samad enamikes maailma kultuurriikides, mille hulka N. Liit ei kuulu. Kui ameerika Justice Department ütleb, et see mees on süüdi, siis väärib see aktsepteerimist. Kui ainult N. Liit ütleb seda, siis pole see hea küllalt.

Edasi seletab juhtkiri et sellised väljanõudmised kujutavad endast poliitilist relva, millist nõuk. valitsus kasutab, kui see leiab selle olevat endale sobiva. Nii võib ta näidata, et USA osutub fashistide varjupaigaks ja et nõuk. valitsus on see, kes veel hoolib II maailmasõja läbi tekitatud kannatusist — üks vähestest emotsioonidest, mis seob rahvast ja valitsust.

Kirjeldades Eesti vägivaldset liitmist N. Liiduga ja sellele järgnenud sakslaste invasiooni, leiab juhtkirja autor, et Linnas näis olevat üks paljudest eestlastest, kes sidus oma saatuse sakslastega. Loetelles roimi, mida Linnas olevat korda saatnudnii N. Liidu kui ka USA Justice Dept-i andmeil, ütleb autor, et need olid hirmsad roimad — kuid samal aja, samas piirkonnas ei leidunud ainut üks suurvõim, kes sooritas samataolisi roimi. Autor jätkab:

Eesti, Läti ja Leedu langesid Staliri „rahvaste" poliitika ohvriks — eufemism, mis tahab võtta inimestet idee, et nad on rahvas. Ligi neli protsenti Eesti rahvast — „kodanlased" — küüditati Siberi ja Kesk-Aasia sunnitöölaagritesse ja eksiili, mis toimus tavalise brutaalsusega.

Ka Katõni metsas toimunud poola ohvitseride massmõrva tagamõte oli rahva juhtkonna likvideerimine, jätkab juhtkiri. Ka see oli Natsi-Nõuk. pakti tagajärg. Säärase määratu inimhulga küüditamine ja hukkamine vajas väga palju sõdureid ja ametiisikuid. Edasi:

Kahtlemata on N. Liidus palju 67-aastaseid, kes sooritasid samataolisi roimi nagu Linnas. Kui Eesti, Läti, Leedu ja Poola oleksid veel iseseisvad riigid, siis oleks neil täielik õigus nõuda N. Liidult selletaoliste isikute väljaandmist. Veel enam — Kui N. Liit tunneb huvi nii kaua aega tagasi toimunud kuritööde karistamise vastu, siis poleks tal vaja oma piiridest kaugemale vaadata.

Märkides, et Moskva võimudel oleks võimalus avastada veel paljusid elusolevaid Stalini massimõrvareid, samal ajal kui nad süüdistavad Lääne-Saksamaad (propaganda mõttes), et see ei tegele küllaldaselt endiste natsidega, lõpetab autor:

Ametlikult mõistab N. Liit hukka stalinliku mineviku niisama kui seda teeb Saksamaa natsistliku minevikuga. Kuid N. Liidus pole aset leidnud midagi, mida saaks võrrelda Auschwitzi valvurite protsessidega 1960-ndatel aastail Saksamaal. Tollal leidunuks veel küllaldaselt Siberi ja Kesk-Aasia vangivalvureid, et nendega täita süüpinke. Loomulikult ei tule midagi taolist kõne allagi. Seda väärib meeles pidada, kui N. Liit kunagi jälle tahab end näidata sajandi keskel toimunud ideoloogiliste mõrvade kättemaksjana.

JUUDITARI REAGEERING

Barbara Amiel kirjutas „The Times'is" (24.4.) oma tundeist seoses Karl Linnase N. Liitu väljaandmisega. Allpool üksikuid väljavõtteid tema pikemast kirjutisest.

Möödunud teisipäeval päevauudiseid vaadates virvendas mu silme ees vana mees, 67-aastane Karl Linnas, keda New York Citys suruti autosse. Üks detektiividest asetas käe ta mütsile ja vajutas selle kokku, kui ta vanamehe pead nagu mõnda liiga täis turukorvi autosse lükkas. Nägin Linnase nägu: Ta silmad olid nagu nurkasurutud loomal ereda valguse käes. Ta pea kõikus edasi-tagasi ja ma nägin ta suud liikuvat valge lehviva prohvetihabeme all. Teadustaja ütles, et ta olevat hüüdnud: „Jumal õnnistagu Ameerikat!" Teate, ma nutsin . . .

Algul mu reaktsioon häbistas mind, sest olen juut ja Karl Linnas on süüdimõistetud nats. Kättemaks on mulle alati tundunud õiglase emotsioonina; arvan, et võiksin paljakäsi kägistada mõne süüdileitud natsi . . . Kuid mu osavõtul Linnase vastu ei ole midagi tema süü ulatusest . . . Ta võis olla eesti rahvuslane, fanaatiline kommunismi vastane, keda kalgistanud kommunistide jubedad hirmuteod eestlaste kallal. Kui tema koostöö sakslastega oli seoses isamaa-armastusega, siis annaks see talle osalistki kaitset talle esitatud süüdistuste vastu — kui talle oleks antud võimalust endakaitseks . . .

Nüüd saadeti Linnas surma. Tegelikult näitavad ameeriklased, et maailma Karl Linnased kuuluvad inimeste klassi kelle suhtes on allright, kui nendelt võtta kõik need inimõigused ja juriidiline kaitse, mis on nende konstitutsiooni ja vabaduse põhialuseks . . . Kas me oleksime lubanud mõne kommunistlikes hirmutegudes süüdistatu välja anda Natsi-Saksamaale? Mis meist on saanud, kui leiame, et mõne inimese võime heita huntide kätte ja saata täielikult ebaõige süsteemi võimusesse.

Sellised aktsioonid kahtlemata aitavad meie tänapäeva suurimat vaenlast — Nõuk. Liitu. Lõpuks on N.L. see, kes rõhub rohkem kui kahte miljonit juuti. N. Liidu praegune soov, aidata läänt natsi-sõjaroimarite tabamisel, pole mingi ime: suured baltlaste ja ukrainlaste rahvusgrupid läänes teavad nõuk. reaalelust paremini kui keegi muu ja pole imestada kui sovjetid püüavad neid teha vastumeelseiks ja saata halba kuulsusesse.

„EESTI HÄÄL"

Teised lehed

Eestlaste dilemma USA valimistel

Ühenduses ajaliselt järjest läheneva USA uue presidendi valimisega (1988) on USA eestlaskond teataval määral dilemma ees. „Traditsiooniliselt" on selle enamus olnud avalikult vabariiklaste parteid toetav, mis aga nüüd ilmselt seotud suure kriitikaga seoses eestlaskonda ja üldse teistegi Ida-Euroopa päritoluga rahvusgruppe häirinud sündmustega. USA eestlaste ajalehes „Vaba Eesti Sõna" ilmus olukordi lahastav kirjutus mõttevahetuse korras vabariiklaste väljavaadetest ja vigadest j. Jalakase sulest, kus märgitakse muuhulgas järgmist:

„Vabariiklaste praegune valitsus eesotsas presidendiga ja asepresidendiga läheb ajalukku oma suurte, niihästi välis- kui sisepoliitiliste vigadega. Presidendi näitlejalik üleõlanaerutus siin midagi ei paranda, pigem kisub olukorda halvema poole. Jättes kõrvale Reikjaviki ja suurskandaali relvademüügi näol Iraanile kui USA põlisvaenlasele, ei saa keegi kustutada siseriiklikke viltulaskmisi, majandusolukordade jätkuvat halvenemist, soc-securiti olukorda ja üle 100 valitsuse kõrgema ametniku eetikakriisi. Nende hulgas kohtuminister Meese'i juba teist korda juurdluskomisjoni all olemine ja tema sügavalt ja uskumatult inimõigusi ja õigustunnet üldiselt riivav samm Karl Linase väljaandmisel venelastele, et need saaksid teda üle paarikümne aasta tagasi valetunnistuste alusel seljataga tehtud surmaotsuse põhjal mõrvata. See on silmapaistvalt erandlik õiguskäsitlus kogu maailma õigusriikide ajaloos.

Kas me saame kõnelda üldse mingitest vabariiklaste väljavaadetest USA ja kogu vaba maailma saatuse juhtimisel 1989.a -st alates, ilma et see partei koheselt ausalt ja kindlasõnaliselt tunnistaks viimaste aastate poliitilist saamatust ja näitaks, kuidas suhtutakse senistesse raskestesse vigadesse ja nende tegijaisse, kas jätkub kõikide Ida-Euroopa emigrantide Teise maailmasõja ajal oma maad ja rahvast kaitsjate õigustundetu tagakiusamine või on parteil silmapiiril isikuid juhtivatele kohtadele tulevikus, kelle skaala õigustunde, vastutuse, eetika ja üldiste teadmiste alal oleks juba ette kindlalt tõestatav.

Ma usun, et seda küsivad enne hääletama minekut mitte ainult miljonid immigrandid Ida-Euroopast, vaid ka miljonid haritumad ja suurema teadmiste- ning intelligentsiulatusega sõbrad — ameeriklased. Kaalul on USA ja ta rahva rahvusvaheline maine, kuid otseses ulatuses ka terve maailma saatus. Sest vabariiklaste viimaste aastate „poliitika" ja „võimete" ulatus on andnud idamaiselt kavalamate ajude juhtimise alla pääsenud Kremlile juba nüüd otsustama kippuva ülekaalu ja tähenduse ülemaailmses vallutusvõidu suunas. Kaalul on 8 maailmale saatuslikku 1989-le järgnevat aastat."

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 9.25%
Isiklikud laenud alates 10.75%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reedel 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Kuld ei hiilga

Kanada rahva küsitlemised näitavad juba pikemat aega, et peaminister Mulroney on Kanada poliitilisest fassaadist konservatiivse osa täielikult eemaldanud, mille tõttu riigi poliitiline raskuspunkt on vajunud viltu vasakule. Nii kaugele, et väga suur arv kodanikke ei oska vahet leida kolme erakonna vahel, mis omavahel võistlevad, et olla kõige sotsialistlikum.

Tühimik konservatiivses servas pole madalseis kahe kõrgpunkti vahel. Viimane parlamendivalimine andis, väga valel põhjendusel, Mulroneyle väga suure enamuse, mis nüüd on langenud allapoole 30%.

Aeg on küps. Tühjus otsib uut sündi. Kanadas võib tekkida neljas poliitiline partei – sinised konservatiivid ilma progressita punasele poolele.

Seesugune arenemiskäik peaks olema meile meeltmööda. Siis teaksime, kellele hääletada.

Uue partei loomine pole kerge. Vaja on ideid, vaja on initsiatiivi, vaja on juhte, vaja on raha ja arvukat, kõikumatut toetajate gruppi ning palju mitmet sorti abimehi.

◍

„Meie Elu" 21. mai number tõi kolmanda lehekülje allnurgas 50-realise ülevaate ühe ühingu 10. aastapäeva aktusest. See tagasihoidlik artikkel võis jääda lugejate enamusele märkamata. Sama nähtamatuks kui on see ühingki, mille nime meie kalendrites märgitud pole. Ometi on just see ühing kõige otstarbekam võrdluna kõigi teiste võitlusühingutega.

See ühing on SEEN (Society of Eastern European Nations). Ühingu väärtus seisab küllaltki suures inimarvus, kes rahvuslikult innustatuna omavad ühise sihi, ühise nõude ja kes on vahetus poliitilises ja geograafilises kontaktis oma vaenlasega.

Globaalsed antikommunistlikud ja antibolshevistlikud ühingud vehklevad mitmes suunas – suunaühtluse kaotanult, kaob nende löögijõud. Väiksema liikmearvuga ühingute (balti jm.) kaal on liiga väike, et vajalikult nähtavaks saada.

SEEN on õige. Kõigil liikmesrahvastel on üks ühine selge vaenlane – Moskva. Kuid SEEN vajaks üleskohandamist, laiemat tutvustamist ja toetuste leidmist – väga paljude teiste antikommunistlike ühingute arvel.

See kuld ei hiilga, mida keegi ei näe.

◍

Probleemile optimistlikult lähenedes eeldame, et SEEN muutub populaarseks ja kõik liikmesrahvad aktiivseks – siis sealt kujuneb uue konservatiivse partei tuum või selroog, mis annab aluse, või vähemalt hoo, uue konservatiivse partei loomiseks Kanadas.

Seesuguse sündmuse eelduseks on omakorda, et ühingu liikmesrahvad ja iga individuaalne liige õigesti hindab oma ühingu väärtust, muutub iseteadvaks ja uhkeks oma ühingu võitlusvõime pärast. Seesuguse sündmuse eelduseks on, et kanadalastes süveneb arusaamine (palju tööd!), et SEEN on väga kindlameelne ja konservatiivne inimgrupp, millele võib loota ja mida võib usaldada.

SEEN peab täielikult lõpetama kontaktide ja sõpruse otsimise 'mulroonidega', nendega pidude pidamise ja neile kõnetooli pakkumise meie aktustel. Kanadas on küllaltki häid inimesi, kes ootavad ja otsivad, kes pole poliitiliste parteide lõastusès. Küllalt on neid, kes põhiliselt konservatiivsed ja kes meid ja meie probleeme õigesti mõistavad – teades, et SEEN-i võit on kindlustus Kanada vabadusele ja tõelise rahu saavutamisele.

Kellega kontaktida?

Vastus on lihtne – alustame mõne nimega – Peter Worthington, Paul Fromm-Kenneth Hilbourn, David Sommerville, Bob MacDonald ja kas või Maple Leaf Ballard ja Oiler's Pocklinton . . . Oletan, et SEEN-i juhid teavad rohkem ja paremaid kandidaate kellega kontaktida, keda kõnelema kutsuda ja kellega tulevikuplaane pidada. Küll seal leitakse juhte ja teatakse kuidas uut parteid asutada. Parteid, mille kaudu meie aktiivsed noored Kanada poliitikasse astuvad.

Kuidas on sellega, SEEN? Kas vajatakse ettepanekuid?

Kuld ei hiilga tolmu all.

HEINO RIGA

„Teine Pravda"

Venelannast refusnik, Rénate Lesnik, keda Gorbatšovi külaskäigu puhul Pariisi kohalikud kommunistid peksmisega haiglasse saatsid, sest ta tahtis Gorbatšovile küsimusi esitada, andis senini välja prantsuskeelset ajakirja „Siin Moskva". Selle kahemõttelise nimega lehe sisu koosnes tõlgitud väljavõtteist Nõukogude Liidu ajakirjandusest. Tõlgitud artiklid käsitlesid peamiselt vene sisemaalisi tõsiasju, milledest välismaal saada olevates ajakirjades tavaliselt ei räägita.

Vastuseks hiigla läiale nõukogude desinformatsioonile läänes, otsustas pr. Lesnik nüüd endist ajakirja ümberristida „Teiseks Pravdaks", mis ilmub alates 5. veebruarist igas kuus, avaldades teemalisi väljavõtteid Nõukogude Liidus ilmuvast ajakirjandusest.

Selle „Teise Pravda" sihiks on paljastada nõukogude propagandavõtteid, näidata tõelise elu palet N. Liidus ja näidata millist pilti annab nõukogude ajakirjandus oma rahvale lääneriikidest. Seda kõike sealsete artiklite alusel, selgitades vajaduse korral kuidas teatavaid andmeid tuleb mõista.

Seega on „Teine Pravda" tähendatud informatsiooniks ja hoiatuseks kõigile neile kes on huvitatud olukorrast selles kõige suuremas maakeralises impeeriumis. See ajakiri peaks tooma selgust ka neile kes veel praegugi usuvad, et kommunistlik süsteem võiks tuua lahendust vaba maailma ja nn. kolmanda maailma sisemistele probleemidele. „Teine Pravda" püüab olla vastukaaluks N. Liidu informatsioonibüroo poolt laialt levitatud valeandmeile „Nõukogude Etüüdide", „Uute Aegade" ja teiste sarnaste propagandaorganite läbi vabas Läänes.

VAATLEJA PARIISIS

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Soodsad hinnad – 30 aasta praktika
Helistage 439-2538

KÜTTED ja TORUTÖÖD
ROLAND KULLIK
275-1280

Craig Hind
DODGE CHRYSLER LTD.
2180 LAWRENCE AVENUE EAST, SCARBOROUGH, ONTARIO M1P 2P8
(AT BIRCHMOUNT)
TED (TIIT) PODRA
SALES & LEASING REPRESENTATIVE
CHRYSLER
DODGE
K CAR
EXPO
SALES 751-7757
KODUNE 640-7893

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane Street, Toronto, Ont. M6S 3Z2
Olen teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.
◍ Tasuta hindamine
◍ Hüpoteeklaenude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

Balti konverents Stockholmis

Palju osalejaid Eestist

Stockholmi ülikoolis Frescati linnaosas toimusid loengud 4. kuni 6. juunini, mis lõviosas piirdusid poliitiliste, ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega sajandi vahetusest Esimese maailmasõjani. Ainult mõned Lääne teadlased, nagu professor Rein Taagepera Californiast, kes kõneles Teise maailmasõja ohvritest eesti mobiliseeritute hulgas Nõukogude Liidu poolt, ja kanada professori Toivo Miljani ettekanne Põhjamaade tuumarelva-vaba tsooni kohta, käsitlesid nüüdisaja probleeme.

Avatseremoonia esimene kõneleja oli Balti Instituudi esimees Gunnar Larsson, kes ingliskeelses lühisõnavõtus tervitas kohalolijaid, pöörduses eriti Baltikumist saabunud teadlaste poole.

Järgnevalt astus kõnepulti endine Stockholmi linnapea, praegune nn. „Rahvuslike liikumistega" tegelev suursaadik Annie Marie Sundbom Rootsi Välisministeeriumist, kellel varemalt mitmel korral on eestlastega olnud tihedaid kontakte, viimati „Estonia" teatri külalisetenduste ajal märtsis 1985, mil samuti toimus linna vastuvõtt Raekoja Sinises Saalis. Sundbom nentis, et nelja kontinendi teadlaste kohalolek, kaasa arvatud Nõukogude Teaduste Akadeemia, teaduslike õppeasutuste ja ülikoolide esindajad kolmest Balti vabariigist, tagavad „ammendavaid dialooge Baltimaade ajaloo kohta aastaist 1900-1914".

„See oli periood, mil Euroopa rahad mitte ainult ei triivinud katastroofi suunas, mis toimus 1914, vaid ka ajastu, mis endas hõlmas tunnusmärke ennustades suuri muudatusi hävingu järellaines," lisas naissaadik. Kõne lõpuosas märkis ta, et Rootsi huvi kontaktide vastu Balti riikidega ei ole ainuüksi tingitud geograafilisest lähedusest, vaid ka ajaloolistest ja kultuurilistest asjaoludest.

KÜLASTUSED OKUP. EESTISSE

Stockholmi ülikooli rektor, professor Staffan Helmfried kõneles saksa keeles tõstatades „osalejate laiahaardelisust, mis näitab Baltikumi-huvi kasvamist ja elavana hoidmist".

Temal endal on olnud kaks elamusrikast külaskäiku Tallinna ja Tartusse ning eeloleval sügisel külastab ta Riiat, mis teatavasti oli kunagi „Rootsi Kuningriigi suurim linn".

ENSV Teaduste Akadeemia asepresident professor Arno Köörna kõneles inglise keeles ja ütles sissejuhatavalt, et praegusel kõrgtehnilise kommunikatsioonide ja saastatud keskkonna ajastul peab alal hoidma rahvuslike kultuuride rikkusi. Teadus ei tohi ennast lukustada üheainsa riigi taha, lisas kõneleja. Nõukogude Liidu tänapäeva „glasnosti" ja „perestroika" ajastu saab looma soodsaid tingimusi ka „meie ühisteks sidemeteks". Ta kirjeldas Rootsi pealinna kui „rahuliikumise sümbolit".

KRIIITILINE TAAGEPERA

Järgnevalt kõneles professor Rein Taagepera University of Californiast, kes teatavasti on AABSi (The Association for the Advancement of Baltic Studies) esimees. Tema kõne sisaldas ka kriitikat nii Ida kui Lääne arvel, mis puutub just Balti teadustesse.

„Oleme teadlased ja teadus on rahvusvaheline, seega apoliitiline. See pole aga mitte alati aktsepteeritud poliitiliste võimude poolt nii Idas kui Läänes, kes püüavad mõjutada teadust. Näitena tõi ta Mart Nikluse jätkuvat vangis pidamist. Seal, kus poliitilised liidrid näevad ehk mustvalget pilti, näeb hoolikas teadlane peamiselt mitmes varjundis halli.

Professor Taagepera nentis kahjatsusega pärastsõja perioodi balti uurimistega tegelevate teadlaste vähesust ja ütles ühe põhjuse olevat „tõsiste balti teadlaste sagedast tagakiusamist mõnede pagulaselementide poolt".

Nende hoiak peaks aga olema vastupidine, lisas referent, kuna paguluse ühiskonnad vajavad hädasti kaasaegseid balti uurimisi ja kuna balti teadlasi on niivõrd vähesel arvul (ta nimetas 10 kuni 15 säärast teadlast Läänes), peaks neid kohtlema kui haruldast vara.

EESTI ÕPETOOL

Lätlaste professor Edgar Anderson, San Jose ülikoolist Californiast andis pikema ülevaate möödunud sajandilõpu ja sajandivahetuse ühiskondlikest, tehnilistest ja kultuurilistest vooludest, mis pärast Esimest maailmasõda viisid kolme Balti riigi iseseisvuseni.

Professor Tõnu Parming andis optimistliku ülevaate Toronto ülikooli uuest eesti õppetoolist ja Tartu Kolledži tähtsusest eesti ühiskonnas Torontos, mis „on meie suurim demokraatlik keskus Läänes". Parming tõstis esile kahe eesti teadlase Stockholmi Eesti Algkooli esimese lennu vilistlase, keemiainseneriteaduse professor Olev Trässi ja rahvusvaheliselt tunnustatud psühholoogia professori Endel Tulvingu teeneid eesti akadeemilise õppekeskuse loomisel Kanadas.

Eesti õppekeskuse juhataja Stockholmi ülikooli juures, professor Aleksander Loit andis ülevaate nimetatud keskuse ja Balti Teadusliku Konverentsi kavandatud tööst tänades Rootsi ametiasutusi väärtusliku toe eest. Stockholmi linnavalitsus oli Raekoja Sinises Saalis korraldanud tavakohase vastuvõtu kutsutud külalistele nn. „rootsi laua", karastavate jookide ja ringkäiguga Raekoja huvitavas hoones.

PROTEST

Konverentsi avamispäeva tibutava vihma käes seisis Peeter Pihelgas koos ühe rootsi mõttekaaslasega Börsihoone (Rootsi Akadeemia asupaik) sissekäigu ees oma perekonnapildiga suurel plakatil, mis nõukogude võimudelt nõuab perekonna väljalaskmist Tallinnast isa juurde Rootsi.

KARIN SAARSEN (EPL)

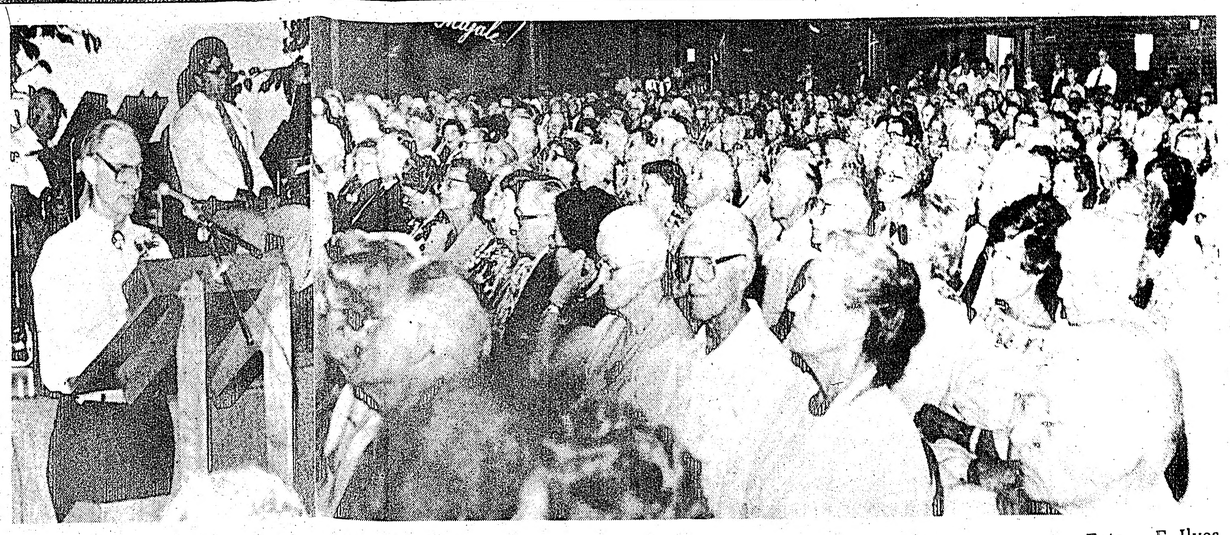

Maakondliku Esinduskogu esimees J. Vihma toob maakondade tervituse peolistele. Foto — E. Ilves

Võidupüha vaim . . .

(Algus esiküljel)

Liit on lepingutega garanteerinud rahvastele suveräänsust ja hiljem, kasutades võimalust, vallutanud lepinguosalised maad: Gruusia, Armeenia, Rumeenia, Laos ja Bratislava. Edasistel kokkulepetel USA-ga aatomikatsete keelustamiseks N-Liit murdis lepingu kui see oli talle sobiv; USA kaotas aega ja teadlasi, kes Ameerika rahuuinistuse ajajärgul siirdusid teistele aladele. Need on näited miks N-Liitu ei saa usaldada. Neid näiteid peab maailma avalikkusele toonitama.

Kõneleja tõi esile N-Liidu katseid häbistada maailma silmis organisatsioone, kes töötavad ikestatud rahvaste vabadusvõitluse heaks.

N-Liidu enda häbitegude esiletoomiseks on organiseeritud Musta Lindi Päev, mälestamaks häbipakti enne Teist maailmasõda N-Liidu ja natsi-Saksamaa vahel. Musta Lindi Päev toimub 42 linnas üle vaba maailma. Valgustame sellega läänemaailma ja selgitame, mis on kommunistlik Venemaa tõeliselt. Kõneleja rõhutas meie tähtsaimat sisepoliitilist eesmärki eesti vaimu alalhoidmiseks: kõige tähtsam on eesti keel, see on meie Inglise kanal, on meie Hiina müür, on meie usk, mis peab hoidma meie rahvast koos, et me ei kaoks masside hulka. Ettekanne aktsepteeriti võidupühaliste poolt tugeva aplausiga.

EESKAVA

Edasi Lydia Vohu-Viksten deklameeris M. Underi „Mälestus ja tõotus", Toronto Eesti Meeskoori ansambel Charles Kipperi juhatusel esitas Enn Võrgu „Tervitus" ja H. Kännu „Kaugel", millele järgnes R. Ploomi marss „Kodumaa kaitsjad" Estonia orkestrilt. Aktuse osa lõppes hümniga.

Jaaniõhtu kava algas pärast pooletunnist vaheaega Estonia orkestri palaga „Hõissa simman", edasi orkester ja meeskoori ansambel esitasid U. Kook'i seatud „Oi imesta" ja J. Mandre „Neidised kirjukleidised" ning A. F. Rizziuse „Rõõmsad laulumehed".

Vahepääl tutvustati rahvale Eestist hiljuti saabunud Viljo Kalepi perekonda. Teadustaja Ervin Aleve märkis, et Kalepi noored ei erine meie Toronto eesti noortest üldse, kuni nad ei räägi; kui aga teevad suu lahti, siis kostub nii tore eesti keel, et meie noortel on midagi õppida. Samas teatas E. Aleve, et Maakondade poolt on suurendatud Kalepi kontot Eesti pangas 1200 dollari võrra. Meeskoori ansambel ütles lauldes päevakohase sünnipäevatervituse oma koori auliikmele Ilmar Heinsoole, kes just sel päeval sai aasta vanemaks.

JAANIÕHTU

Järgnes vaheaeg, mille kestel lava muudeti vastavalt „Lõbusa jaaniõhtu" vajadustele. Muusikalise põimiku „Lõbus Jaaniõhtu" oli koostanud Oskar Haamer. Osalejad: Eesti rahvapillide orkester Marja-Leena Roosi juhatusel ja naistrio.

Kavalehel puudus jaaniõhtu dekoraatori nimi, aga peab mainima, et jaanitule valgusefekt oli oivaline.

Einelaud ja baar leidsid laialt kasutamist; pärast ettekandeid algas tants V. Gustavsoni orkestri saatel.

Eesti Maja väiksemas saalis kestis kogu aja kestel videofilmi „Vabadusristlemine" näitamine ja nii juhtuski, et Eesti Majal ei jätkunud toole iga ruumi jaoks. Aga ega keegi ei nurisenud.

E.I.

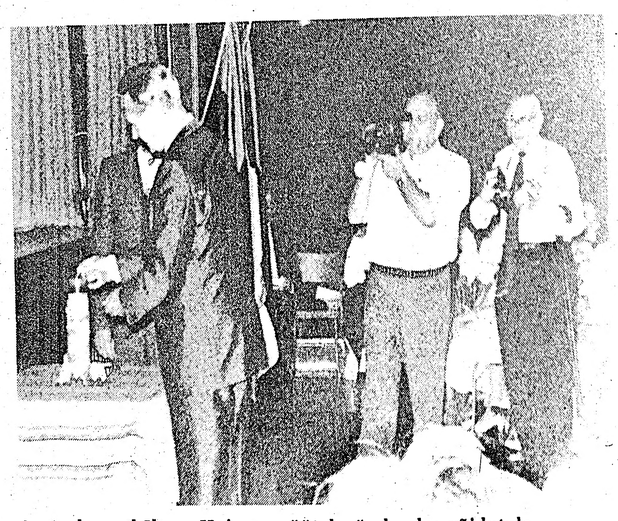

Aupeakonsul Ilmar Heinsoo süütab sümboolse võidutule. Foto — E. Ilves

Rahvarohke Suvihari . . .

(Algus esiküljel)

viimast rida on raiutud mälestussambale. Langenute mälestuseks laulsid Aino Tera, Hilda Sepp ja Õie Saar Asta Ballstadt'i klaverisaatel.

KOL. YLO ANSON'I AKTUSEKÕNE

Järgnes aktuse kõne kol. Ylo Anson'i poolt, kes oma kõne alul märkis, et eesti rahvas on jäänud läbi aegade püsima peamiselt oma sisemise tugevuse tõttu. Edasi meenutas kõneleja meie võite ja võitlusi käesoleval sajandil ja kaugemas minevikus. Oleme võidelnud palju ja kandnud raskeid kaotusi ajal, mis mees seisis mehe vastu ja võitjaks jäi isiklik vaprus. Nüüd on aga ajad ja tehnoloogia muutunud, lausus kõneleja. Meie rahva vaprus ja sitkus ei oma enam sellist mõõtu nagu varem, kuid meile on jäänud õigus meie rahva vabadusele ja riiklikule iseseisvusele. Meile kuulub õigus kujundada ise oma rahva tulevik.

Kõneleja meenutas lühidalt võidupüha ja võidutule traditsiooni vabas Eestis ja kõrvutas seda praeguse jaanitulega ühe kirjaniku sulest. Ta soovitas kõigile pöörata rohkem tähelepanu meie rahva uhkele minevikule ja seda propageerida kas või meie enda ühiskonnas. Võidupüha ja võidutuli peavad jääma elama meie südameis.

KONTSERT

Aktusele järgnenud vabaõhu kontsert toimus kahes osa. Esimeses osas noor sopran Evi Valge esitas Asta Ballstadt'i klaverisaatel kolm laulu: Alfred Karindi „Sind tervitame, kulda päike", Riho Pätsi „Muremaa" ja Tuudor Vettiku „Laul sõnajala õiest". Kontserdi teises osas „Jaaniku" kuueliikmeline ansambel, koosseisus Hilja Toom, Leena Tiismann, Tiina Tammisto, Talvi Maimets, Lisa Norheim ja Ilo-Katryn Maimets esitasid kolm laulu rahvale: „Põllul laulmine", „Kellele toome lehised" ja „Linakitkuja".

Esinejaid tänas ja andis lilli August Jurs.

Aktuse lõppsõna lausus Seedrioru esimees Kalju Loone, kes tänas kõiki tänase aktuse esinejaid ja aitajaid ning kõiki, kes aastate jooksul on kaasa aidanud Seedrioru tegevusele. Aktus lõppes Eesti hümniga.

Väljaspool aktuse raame toimusid sel aastal esmakordselt Seedrioru Suviharjal registreeritud võrkpallivõistlused juhatusliikmete Benno Jostman'i ja Tammi Ruutopõllu korraldusel, kusjuures Tammi Ruutopõld tegutses ka vahekohtunikuna. Võistlused äratasid noorte hulgas suurt huvi ning avaldati tungivat soovi selliste võistluste korraldamiseks ka järgnevate aastate Suviharjadel.

Kuna võistlused toimusid esmakordselt, siis võtsid sellest osa seekord ainult kolm meeskonda. Esimeses mängus Seedrioru meeskond võitis Hamiltoni. Teises mängus Hamilton kaotas „Orangeville/Thornhill Paradiisi" meeskonnale. Finaalis „O/T Paradiisi" meeskond mängis võidukalt Seedrioru meeskonna vastu, võites seeläbi karika, mille oli võistlustele annetanud Benno Jostman. Võidukas meeskond mängis koosseisus: Peter Roose, Allan Lukker, Villi Käärid, Pauline McNelly, Aaro Tõnnis ja Peter Sõrra.

Pimeduse saabudes, umbes kella 9 ajal, algas vabaõhu teater „Vaese mehe ututall", millest kirjutame lähemalt järgmisel nädalal.

-m

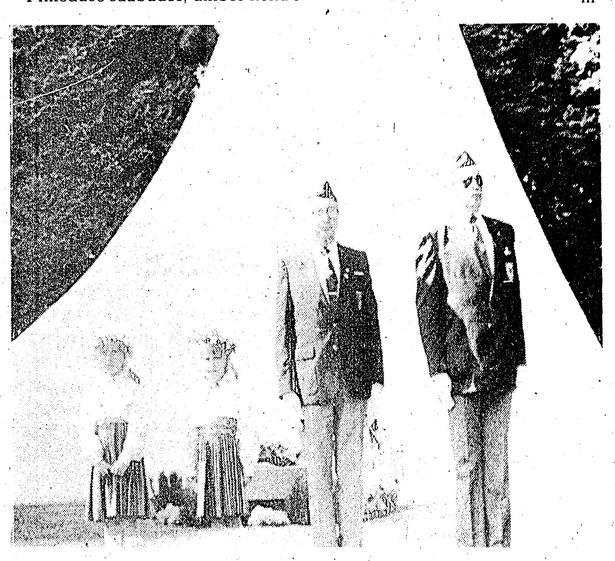

Pärjapanek langenute mälestusmärgile. Foto — S. Preem

JUURDEEHITUSED ja REMONTTÖÖD MAJADELE (tasuta eelarve)
NARVA CONSTRUCTION
tel. 427-7010 — igal ajal
E. VERDER

Mõõtude järgi alumiiniumist thermo ja tormi aknad, räästaalused, seinakatted, jätkudeta vihmaveerennid, „Bay" aknad ja patio ja tormi uksed.
23 aastat oma ettevõte.
Soome töölised.
Helistage: Yrjö Heinonen
741-9377
(õhtuti 665-2046)
LAMAR INSTALLATIONS LTD.
1125 Barmac Dr., Weston

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
Eesti Rahvuslaste Kogu

ESTO-88 Spordivõistlused

Käesolevaga ütleme kõikidele eesti sportlastele vabas maailmas teretulemast ESTO-88 spordivõistlustele Austraalias.

ESTO-88 Üldtoimkond, eesotsas üldtoimkonna juhi Evald Mõisaga Melbourne's, on innuga ametis V Ü.E. Päevade organiseerimisega Austraalias. Spordivõistluse läbiviimine on antud Eesti Spordiliit Austraalias (ESA) Sekretariaadi kätesse, koostöös üldtoimkonnaga.

ESTO-88 võistlustest võivad osa võtta kõik sportlased, kelledel vähemalt üks vanematest on eesti päritoluga. ESTO-88 spordivõistlustest osavõtt on tasuta. Võistlejaid palume ühendust pidada otse ESA-ga või oma elukoha maa ESTO-88 esinduse kaudu. Osavõtu registreerimise viimaseks tähtpäevaks on 1.5. 1988. Spordialad, kavad, registreerimislehed jne. saadaval ESTO-88 esindustelt.

Austraalia eestlaste võistkonnad on järgnenud ESTO kutsetele väga südilt, võistelnud edukalt nendes tähtsates eestlaste ettevõtetes ülemaailmses ulatuses. Loodame nüüd vastu külaskäigule kõikide maade sportlastelt.

Spordi organitel ja ESTO-88 esindustel palume organiseerida oma võistkonnad ja üksikvõistlejad varakult ning sellest meile teatada õigeaegselt.

Kõik eesti sportlased vabas maailmas — veelkord teretulemast ESTO-88 spordivõistlustele Austraalias.

(Lähem informatsioon — P. Kirkman, 20 Hillcrest Drive, Eden Hills, S.A. 5050, Australia)

ESA SEKRETARIAAT

Kuldauhind Eesti kataloogile

Juunikuu keskel toimus Torontos suur rahvusvaheline filateelianäitus „CAPEX 87", mis kestis üle nädala.

Sellistel suurtel näitustel on peale puht-filatelistliku materjali eksponeeritud ka margialast trükisõna – katalooge, uurimusteoseid jm. Seekord oli kirjanduse klassis välja pandud teiste hulgas ka mullu Rootsis E. Ojaste ja V. Hurda toimetusel ilmunud suur ja ainulaadne Eesti kataloog-käsiraamat, mis seni on igalt poolt saanud ainult kiitvaid hinnanguid. Nüüd tuli suurim tunnustus „CAPEXI" näitusel. Kümme eksponaati kirjanduse klassis leiti olevat kuldmedali väärilised, nende hulgas ka ülalnimetatud eesti filateelia suurteos.

Eesti filatelistidel ja eriti ülalnimetatud kahel autoril on põhjust tunda suurt rõõmu selle tunnustuse üle.

ROYAL LePAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
2320 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6S 1P2
Esindaja
EHA KAJAK-NIITSOO
Tel. kontoris 762-8255
kodus 762-6326

1987 tulumaksu uuenduse eelised
Madalamad maksud, õiglasem süsteem
Küsimuste puhul helistage
1-800-267-6638*
Kuidas puudutab tulumaksu uuendus teid.
Brošüüri nõutamiseks helistage
1-800-267-6620*
Nõutage üksikasjalikku informatsiooni tulumaksu uuenduste kohta.
TELECOMMUNICATIONS DEVICE FOR THE DEAF 1-800-267-6650*
*8 a.m.-8 p.m. EDT, weekdays, except holidays.
Department of Finance Canada
Ministère des Finances Canada
Canada

Eesti Rahvapillide Orkester esinemas Tallinn Festival 1987 pidustusel laupäeval, 20. juunil Marja-Leena Roos'i juhatusel. Vasakult: Marja-Leena Roos — viiul, J. Kulpa — viiul, O. Haamer — põispill, A. Hütt — viiul, R. Lall — saatekannel, E. Merivee — kitarr, A. Ale — viisikannel, J. Roos — vilepill, A. Kuus — viisikannel, P. Sõrra — akordion, R. Roos — lokupill, M. Roos — jauram. Foto — O. Haamer

Tallinn Festival 1987 lõppes

Pühapäeval, 21. juunil lõppes TERR „Kungla" poolt korraldatud Tallinn Festival Isadepäeva „Brunch'iga", kus rikkalik külmlaud pakkus toite igale maitsele. Ei puudunud ka soojad praetud vorstid ja soe munapuder. „Söögialust" võis tuua baarist.

Pidustuste haripunkt oli laupäeval, mil Eesti Maja uksed avati juba kl. 4.00 p.l. Eeskava algas Eesti Rahvapillide Orkestri esinemisega Marja-Leena Roos'i juhatusel, esitades tosinal rahvapillil mängituna mitu rahvaviisi- ja rahvatantsu-lugu.

„Kungla" rahvatantsu trupp esitas kümmekond rahvatantsu ja ungarlaste rahvatantsijate grupp esitas temperamentseid ungari rahvatantse.

Laupäeval toimus ka „Mister Tallinn 1987" valimine. Kaheksast kandidaadist, peale küsitlemise ja mitmete katsete, ehiti rinna-lindiga: „Mr. Tallinn 1987" lillelistes põlvpükstes Hillar Sõrra.

Eesti Maja lasketiirul korraldatud laskevõistlustel tuli esikohale Liisa Salojärvi 96 punktiga (lamades käelt asendis).

Lauatennises tulid meeste paarismängus esikohale Hans Jürman ja Harald Pinna. Teisele kohale tulid Ilmar Kasekamp ja Heino Jääger. Meeste üksikmängus tuli esikohale Hans Jürman, teise koha sai Harald Pinna ja kolmandale kohale tuli Andres Kasekamp.

Malevõistlustel saavutasid punkte A klassis: Ingvar Liitoja – 2,5 p., Hans Jürman – 2 p., Olav Randoja – 1 p. ja Endel Talve – 0,5 p. B klassis tuli esikohale Valdeko Pikkand – 4 punktiga, teist ja kolmandat kohta jagasid kolme punktiga Arnold Arumäe ja Walter Puna ja neljandat ja viiendat kohta jagasid Uno Limit ja Max Pentre – kahe punktiga.

Malevõistluste auhinnad annetas Aleksander Praks. Silmapaistvate saavutuste eest males said Toronto Maleklubi vahendusel auhinna: Martin Veltmann, kes saavutas Ottawa meistri tiitli 1985. a. ja kuulub maleliidu meistriklassi 1986.a. alates. Ingvar Liitoja – jagas esikohta Kanada noorte meistrivõistlustel 1981. a. ja tuli ESTO-84 malemeistriks. Kuulub Kanada maleliidu ekspertide klassi. Nii Veltmann kui ka Liitoja on kaasa mänginud Toronto Eesti Maleklubi värvides esimesel laual.

„Mr. Tallinn 1987" – Hillar Sõrra.

Jaanipäev Kiviojal

Eestis, kui ka teistes põhjamaa riikides oli jaanipäeva pühitsemine rahva hulgas populaarne. See päev oli enne heinaaegset tööpinget kõigile lõdvenduseks, meeleolu tõstmiseks. Linlasi võlus maa viljakus, jaanipäevane ilu. Karikakardest valendavad aasad, sinetavad kurekellad teeveertel, korendusaia najal ronivad hiireherned, kõikjal valitsev õiteküllus. Kummardades ööviiulite lõhnast osa saama, teades et see looduse võlu on korduv, olid õnnelik, et sellest osa võtta. Kõndides vara jaanihommikul paljajalu kastesel murul tekib mõte, et nüüd kohe sõidaksin, nagu omalajal kodumaal, jalgrattal mööda valget maanteelinti, vanaisa põllule . . . Liivasele põllule, kus leidus rukkililli, aga kõik teed ei vii siiski Rooma . . .

Kiviojal on meie rahvuslikust traditsioonist juba aastaid kinni peetud. Hommikupoolikul toimub alati ühingu peakoosolek, õhtul trallam. Nii oli see ka tänavu. Koguneti Kaius Meipoomi suvilasse. Leinaseisakuga mälestati lahkunud liiget, Ilse Rajastet. Ühiselt arutati teede, silla- ja tammi olukorda ning parandamist ja muid Ühing Kivioja sisemisi küsimusi.

Hea keedukunstnikuna tuntud Taivi Meipoom kostitas koosviibijaid hõrgutava külmlauaga.

Juba enne ehapuna valguse kustumist, kutsus Joh. Almeri muusika rahva blokk A-le, kus jõeäärne kallas on sobiv paik lõkketuleks. Sinna olid Lydia ja August Nurm ka seadnud kohvilaua küpsetustega.

Peagi süütas Richard Vesi noorte kilkamiste saatel tule kõrgekuhjalisele kännuhunnikule, kust kohe kerkis hele lõke vastu tumenevat taevast.

Esile astus Kaius Meipoom ja kõneles jaanipäeva „kaksikpühast" — Võidupühast. Ta meenutas, et võidupühal austame kõiki võitlejaid, kes langenud Eesti vabaduse eest. Toome mälukambrist esile võite, mis langenute eluhinnaga saavutatud.

Eesti vabaduse eest võidelda on ikkagi eestlaste siht. Me saavutame selle võidu eestlaste üksmeele ja kindla soovi abil taas vabastada Eesti võõraist rõhujaist, okupantidest! Me esivanemate maal valitsegu vabadus! Kuulugu see maa ainult eestlastele!

Publik tunnustas kõnet lauluga: „Eestimaa su mehe meel . . ." Jaanitule publiku moodustasid Kivioja inimesed, külalised Jõekäärult ja Torontost. Isamaaliste laulude laulmine jätkus. Lauljateks olid kõik koosviibijad, alates 1-1/2 aastasest kuni eani, mil süda muutub eriliselt nooreks. Mõeldes lauludest peaksime küll saarlaste ees vabandama, sest lauldes nende maa hümni kuuldus, et mõni laulis sõna „Saaremaa" asemel Hiiumaa teine Pärnumaa ja kolmas Võrumaa.

Jätkuvalt võlus Joh. Almeri valitud muusika kõiki rohelisele murule tantsu lööma, et muusika taktis musklite harjutused oleksid mõjuvamad. Unustushõlma jäi vaid kodumaise kiige kasutamine, mis olnuks esivanemate kommete taastamine. Üks daam oli otsinud metsast üheksat liiki metslilli, neid vannikuks põiminud, et saabuks oodatud õnn. Jaaniõõl on imedel mõju ja jaaniussi nägemine kuulutas samuti õnne. See ennustus täitub kindlasti Kiviojale, sest müstiliste hiigla elupuude alune aina säras jaaniussikeste valgushelkidest.

Jaanituli ei tahnud vaibuda, sest pr. Almer aina „söötis" tuld puudega.

Südaööl oma suvila uksel seistes ja jaaniusside välgatusi jälgides, kostis blokk A-lt ikka veel muusikat, eriti vägevalt „Lili Marleen" . . .

Meie naabrid, hõimud soomlased, hõiskasid sel ööl üle meie. Nende laulud kõlanud keskhommikuni . . .

Järgmine suurem sündmus Kivioja on baptisti koguduse Suvepäevad ja laager. Seni kasvatavad seal aiandushuvilised hoolega lilli, tilli ja petersilli, naudivad puhast õhku ja rahulikku maaelu.

HELLA LEIVAT

JURISTID

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.
Mihkel Holmberg, B.A., LL.B.
TOOME, PEASE & HOLMBERG
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

„MEIE ELU" talitus võtab vastu ajakiri
riinu
tellimisi.

KUHU MINNA?

Kolmap., 1. juulil kl. 19.00 Eesti Majas Soome Kanneldajad – kandlekontsert. Neljap., 2. juulil kl.19.00 Agricola kirikus (25 York Mills Rd.) kirikukontsert.

Neljap., 2. juulil saarlaste kokkutulek Vancouveris hotell „Vancouveris" algusega kl. 14.00.

Pühap., 5. juulil kontsertjumalateenistus Vancouveris, Kodukirikus 2396 West 8. Ave.

Laup., 8.-15. august Eesti kunstinädal „Seedriorul".

Sihtkapitali peakoosolek

Springmounti aiaäri müügile

Eelarve ületati, 76.400 dollarit toetusteks

Eesti Sihtkapital Kanadas aastapeakoosolek peeti 24. juunil Eesti Majas. Koosoleku avas esimees H. Lupp teatades, et koosolek on otsusevõimeline, sest 98 hääleõiguslikust liikmest on 69 saatnud kirjalikud volitused ja isiklikult on kohale tulnud 13 liiget. ESK liikmete üldarv on 122. ESK loodi ja tegutseb Kanada seaduste alusel ja kuulub riikliku kontrolli alla. Märkis, et möödunud tegevusaasta on olnud üks parimaid ja ESK seisab kindlal majanduslikul alusel. Tegi teatavaks, et möödunud tegevusaasta vältel on liikmeskonnast surma läbi lahkunud Lydia Soomet, Adele Toom, Valter Piigli ja Johannes Säägi ja neid mälestati vaikse leinaseisakuga.

Koosoleku rakendamisel A. Havi tegi kirjalikult ettepaneku, et koosolekut juhataks keegi teine juhatuse liige, et esimehele, H. Lupp'ile võimaldada koosolekul esitatud küsimustele kontsentreeritult vastata ja tal ei tekkiks subjektiivset küsimuste käsitlust kuna ta on ühenduses Springmount'i aiaäriga, mille müügi küsimus tuleb koosolekul arutusele. Esimees H. Lupp teatas, et põhikirja alusel juhatab koosolekut esimees ja jättis A. Havi soovi rahuldamata.

ARUANDED

Koosolekul esitati kaks aruannet, mõlemad koostatud kirjalikult. Esimeses, koostatud esimehe H. Lupp'i poolt, märgiti järgmist: rahaliste sissetulekute kogusumma $181.500,- kujunes 30% suuremaks kui eelarves ettenähtud. Kapital kasvas aasta lõpuks $97.900,-, mis 30% suurem eelarve kavandusest. Organisatsioonid said ESK kapitali kasumist toetust kokku $76.400,-, 27% rohkem kui eelarves ette nähtud. Rajati uusi eri- ja mälestusfonde. Suurenes testamentide arv, kus esines ESK nimi. Springmount'i aiaäri töötulemus ja majandamine võimaldas ESK-l nõuelda sellelt investeeringult koos 1985.a. ettemaksuga $34.200,- kasumit.

TOETUSED

ESK on andnud lisaks eelmistele aastatele toetusi järgmiselt:

(Toetussaajate nimede lõpul märgitud nimetähed märgivad mälestusfondide nimede esitähti: FHK – Fanny ja Heinrich Karu mälestusfond, HK – Hanno Kompus'e mälestusfond, AH – Aleksander Haavaniit'u fond, FK – Felix Krabi fond, AAN – August ja Aide Nüud'i fond, HL – Helju Luide nimeline T.E.S. Täienduskooli toetamise fond.)

$1000 EELK Kanada Praostkond (usuteaduse üliõpilaste õpinguiks) – FHK. $940 EELK Peetri Kogudus Torontos (noore taiduri maal) – HK. $1200 Eesti PEN-klubi – AH. $200 Eesti Kunstnike Koondis Torontos (züriinäitus 1987) — AH. $250 Kultuurivaramu Konverents – AH. $500 Lauluansambel „Jaaniku" – FK. $1000 Läänlaste Selts Kanadas (ajalooline koguteos) – AH.

Toetuste väljaandmise protseduur on lõppfaasis:

$3000 EELK Vana-Andrese Kogudus Torontos (gravüür: Eesti kirikud) – HK. $1000 Eesti Gaidide Malev Kanadas – AH. $500 Eesti Keskarhiiv Kanadas – FHK. $500 EKN Rahvusfond Kanadas – AH. $3000 EKN Eesti Rahvusfond Kanadas – FHK. $1000 Estonia Koor (Stockholm'i Eesti Noortekoori esinemisreis Kanadas) – FK. $500 „Kalevi" Skautlipkond Torontos – AAN. $2000 Lõuna-Ontario Eestlaste Laste Suvekodu – FHK. $500 Skautüksus „Lembitu" Malev – AAN. $1000 Sportlaager '87 – AH. $200 Tallinn Festival 1987 – AAN. $3000 Toronto Eesti Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodu – AH. $200 Toronto Eesti Segakoor (35-da juubeliaasta kontsert) – AH. $1000 Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolid – FHK. $50 Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolid – HL. $1000 Ülemaailmne Eesti Rahvatantsu Juhtide Koondis (rahvatantsu õppefilm) – AH.

AIAÄRI MÜÜGILE

1986. a. Springmount Nurserie & Landscaping Ltd. saadi selle äritegevuse kasumist $34.200. Selles aruandes märgiti ka, et Springmount'i aiaäris on kõik äritegevuse jätkamiseks eeskujulikult korras. Juhatus on leidnud, et on saabunud õige ja sobiv aeg panna seda müügile.

Majandusaruande raamatupidamise alusel, mis välisrevidendi T. Kõhelik'u poolt läbi vaadatud ja ESK revisjonikomisjoni liikmete M. Pedel'i ja G. Mitt'i poolt korralikuks tunnistatud, luges ette laekur H. Mäeste. Sellest ilmnes, et aasta vältel on olnud tulusid $181.548,74 ja kulusid $83.843,36 jättes ülejäägina $97.705,38. Aruanne varanduste osas näitas $888.631,92 ja kohustuste osas ettesaadud intresse $60.000 ja kapitali $828.631,91. A. Haavaniidult saadud varanduse väärtus — $243.989,94.

LÄBIRÄÄKIMISED

Pärast aruannete ettekandmist koosoleku juhataja avas läbirääkimised aruannete kohta. Esimesena A. Haavaniit avaldas arvamist, et need aruanded ei ole mitte täiesti selged, sest esimehe poolt esitatud aruanne ja laekuri aruanne olid erinevate summadega. Selgus, et esimehe poolt ettekantud aruandes olid osaliselt arvestatud ka deebitorid ja kreeditorid ja selle tõttu erinev. See oli mõeldud rohkem informatsioonina. Tegelik majandusaruanne oli koostatud laekur H. Mäeste poolt ja see oli välisrevidendi ja revisjonikomisjoni poolt õigeks tunnistatud. A. Sepa märkis, et aruandes on märgitud üksikasjalikult ainult toetuste andmised, mitte toetuste annetused ESK-le. Küsis veel informatsiooni aiaäri kulude kohta, millele esimees teatas, et need ei kuulu sellel koosolekul arutamisele. Ka A. Haavaniit soovis saada informatsiooni aiaäri kulude kohta ja sai sama vastuse. Teatas, et ta on hiljuti oma endist puukooli vaatamas käinud ja hindas selle praegust väärtust nulliks. Järgnesid pikemad vaielused esimehe ja A. Haavaniidu vahel. Lõppeks A. Haavaniit tegi ettepanuku moodustada kolmeliikmeline komisjon lahkarvamiste lahendamiseks, mis ei leidnud koosoleku poolehoidu.

R. Antik küsis kas juhatusel on mingi printsiip mis alustel toetusi antakse. Nimetas juhtumeid, kus toetust on antud organisatsioonidele, kelledel tema teada on olemas oma tagavarafondid. Esimees teatas, et enamus toetusesaajad on olnud noorte organisatsioonid. A. Havi tegi kirjaliku ettepaneku aruanded jätta kinnitamata põhjusel, et see ei anna detailset ülevaadet. Ettepanek ei saavutanud enamust. Pärast veel mitmeid sõnavõtte esimees lõpetas sõnavõtmised ja aruanded kinnitati peakoosoleku poolt.

EELARVE

Juhatuse poolt esitatud eelarves oli tuludena ette nähtud $143.100,-, selles annetusi 82.000,-, intressid ja dividendid 61.600,- ja liikmemaksudest 100,-. Kuludeks — $90.100,- ja loodetavaks kapitali kasvuks $53.000,-. Eelarve ja tegevuskava võeti vastu juhatuse poolt esitatud kujul.

VALIMISED

Valimisele tulid sel aastal esimees ja kaks juhatuseliiget, H. Mäeste ja V. Noolandi, kes valiti tagasi. Välisrevidendiks on T. Kõhelik ja revisjonikomisjonis G. Mitt, M. Pedel, E. Altosaar. Juhatuse esindajaks H. Mäeste. Toetuste komitees (Grants' Committee): R. Heinar, I. Heinsoo, E. Leppik, E. Marten, H. Oja, V. Noolandi, V. Raiend ja T. Toomes. Investeeringute komitee (Investment Committee): J. Künnapuu, I. Martens, K. Meipoom, A. Kimmel ja H. Rannala. Informatsioonikomitee (Public Relations Committee): K. Arro, K. Jõgi, L. Leivat, E. Salurand ja A. Taul. Juriidiline komitee (Legal Advisory Committee): T.R. Laan, T. Laar, H. Meret, A. Park, E. Soomet, H. Teder ja T. Toome.

Läbirääkimiste all K. Meipoom asjalikult ja sõbralikult selgitas ESK seaduslikke aluseid ja selle sihte. Koosolek lõppes kell 10. õhtul.

HARALD RAIGNA

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

TELLIMINE AVATUD —
põnev ajalooliste romaanide seeria eestlaste muistsest vabadusvõitlusest.

Raamat II:

„FLAMES OF HONOR"

Tellida/rahakaart U.S. $16.– CULTURAL MODELS Route 6 Columbia, Ct. U.S.A. 06237 ENN O. KÕIVA toos

Raamat I: „LORDS OF THE WESTERN SEA" (seatud A. Mälgu romaanile) saadaval sama hinnaga. Tellides 5 või rohkem eks. korraga, maha arvata $2.– iga raamatu pealt.

AINULAADSED ROMAANID EESTI TEEMADEL INGLISKEELT LUGEJAILE.

MÜÜGID

MÜÜA
SETU RAHVARIIDED
suurus 12–14
Tel. 769-5782

JÕEKÄÄRUL
KRUNT MÜÜA
Helistada
283-0259

Baptisti kogudus suvise tegevuse lävel

Juunikuu viimasel pühapäeval tähistas Toronto Eesti Baptisti kogudus oma 38. aastapäeva piduliku tänujumalateenistusega. Muusikalises osas esinesid koguduse segakoor, pasunakoor ja solistina Anne Kaups, kõneles pastor Kaljo Raid. Selle sündmusega astub kogudus oma suvise tegevuse perioodi, kus ka väline tegevus rõhutamist leiab. 12. juulil toimub allianss surnuaiapüha York kalmistul. Samal nädalalõpul toimub koguduse noorte telklaager Kiviojal, kus kõnelejaks on Jaan Heinmets New Yorgist. Koguduse südasuvine üldlaager toimub augustikuu esimesel nädalalõpul samuti Kiviojal. Laagri teemaks on „Timoteose Kiri" ja vaimulikus osas on kaastegevad Henry Süld ja Leonhard Heinmet Ühendriikidest.

Peale nimetatud suvelaagrite toimuvad laupäeviti väliskoosolekud Royal Beachis, Keswickis, Oro Beachis ja Collingwoodis. Juuli- ja augustikuu pühapäevadel jäävad ära koguduse õhtused jumalateenistused, väljaarvatud välismisjoni õhtud 19. juulil ja 16. augustil. Ka on oodata suve jooksul Torontot külastavaid väliskülalisi kõnelema koguduse jumalateenistustel.

Heites korraks pilgu seljataha jäänud kevadisele tegevusele, siis väärib sellest mõnigi sündmus esile tõstmist. Erilise muusikalise külakosti pakkusid aprillikuu lõpul Rootsist Ameerika mandril ringreisil viibiv Göteborgi Smürna koguduse 50-liikmeline puhkpillide orkester. Peamiselt koguduse noortest koosnev orkester esines pikema kavaga, milles ei puudunud ka sõnaline osa. Kuna õhtu oli korraldatud alliansspinnal, siis aitasid kaasa tõlkimise ja sõnakuulutamisega jutlustajad K. Raid, A. Laur ja E. Saraoja. Orkestri liikmed olid koguduste liikmete kodudes öömajal ja neid kostitati ka õhtusöögiga.

Teine külaliste õhtu toimus maikuu viimasel pühapäeval, mil Toronto Portugali ja Oliveti baptisti koguduse segakoor oli külaliseks. Nimetatud koguduste segakoori juhatab Jaan Mędri. Õhtu vaimuliku sõnumi tõi pastor U. Dasilva.

Maikuu eelviimasel pühapäeval toimus „Läänemaa õhtu" tähistamaks ridala koguduse kui ühe vanema ja Läänemaa usulise ärkamise hälli. Õhtu muusikalist osa täitis segakoor ja solist Asta Kaups, kõneles Viktor Krabi. Nelipühi õhtusel koosolekul esitas klassikalist muusikat viiuldaja Viljar Puu Charles Kipperi klaverisaatel. Õhtu oli kõigiti nauditav oma mitmekülgse kava ja meisterliku ettekande poolest, vaimulik sõnum oli Andres Kaupsilt.

Kevadisel perioodil külastasid kogudust ka mitmed väliskõnelejad. Aprillikuu välismisjoni õhtu raames kõneles koguduse misjonär Fred Peipman, kes töötab Uus-Guineas. Maikuus viibis meie keskel evangelist Endel Siitam ja juunikuus dr. Aarand Roos ning Tartu metodisti koguduse õpetaja P. Kasekamp. Kõik see on mitmekesistanud koguduse elu ja sõnakuulutuslikku osa.

K.V.

Tänuavaldus

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas avaldab tänu kõigile neile, kes aitasid kaasa hiljutise küüditamiste aastapäeva jumalateenistuse ja demonstratsiooni korraldamisel: Andres Raudseppa (kes esines ka hiljuti Balti Õhtul) esinemise eest Raekoja platsil, eesti kiriku praostkonda ja Toronto Eesti Võitlejate Ühingut, kes on aastaid järjekindlalt korraldanud lipuvalvet. Tänu neile kõigile lahke kaasabi eest!

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KULTUUR

„Üheksa ametit"

Rutt Eliaser „Üheksa ametit" EKK Lund, Sweden, 1986, 208 lk. Kaas: Autorilt.

Rutt Eliaseri Siberi mälestuste I ja II osa on imetlust äratavad esikteosed. Autori kirjutusviis on ebasentimentaalne teemal, mis tegelikult on emotsionaalsusest ja tundeelamustest laetud ja üleküllastunud. Kuid autor on suuteline objektiivselt ja asjalikult ning kohati humoorikalt jutustama, ilma et ta muutuks lobisejaks. Raamatud on informatiivsed, loetavad ja tabavad, ilma võltsi kaastundeta või viha üles piitsutamata. Paatoseta ja lihtsates lausetes ning lihtsa psühholoogiaga tuletab ta meelde oma tähelepanekuid ja elamusi Siberis veedetud aastatest. Nagu ta on eraviisil mitmel puhul öelnud, et tal on olnud mitu elu, nii see ka tegelikult on olnud. Siberi-aastad on üks neist eludest. Tegelaskond on rikas inimtüüpidest nagu neid elus igal pool leidub. Lugeja saab ausa pildi ka uuest nõukogude-inimesest, kes ses paradiisis on sündinud, kasvanud ja kiratsenud.

Mälestuste esimene osa lõppes 1949. a. 24. märtsiga kui veoautod, ikka kahekaupa, sõitsid jälle mööda Tallinna tänavaid ja kogusid küüditamisele määratud inimesi. Mälestuste teine osa käsitleb teistkordse küüditamise aastaid 1949–1956, mil autor koos emaga lõpuks kodumaale tagasi pääses, seal 1977. aastani mitmesuguseid ameteid pidas kuni sai loa õe juurde Rootsi asuda.

Kes oskab aru saada N. Liidu loogikast? Eliaserid küüditati 1941. a. juunis ja pääsesid 1945. a. tagasi kodumaale, kus Rutt oli Tallinnas Arve- & Plaanimajandusetehnikumis nõukogude õiguse õpetajaks. Siis tuli uus küüditamine — ikka sellesama veidra N. Liidu õiguse nimel ja käsul. „Üheksa ametit" on Siberi elust peale sõda ja koosneb lühematest ja pikematest lõikudest, kirjeldades väljasaadetute elujärge Krasnojarski krais, mis on 2.401.600 km2 suur ja elanike arvu poolest arvestatakse ca 1-1/2 elanikku 1 km2 peale.

Uuesti Siberi teele asujatel oli nüüd rohkem kogemusi ning nad katsusid suure kiiruga kaasa haarata praktilisi ja vajalikke esemeid. Loomavagun oli täis harilikke inimesi, ei jõukaid, ei poliitiliselt aktiivseid. Neil oli vaid üks ühine nimetaja — kõigil oli keegi perekonnast vangistatud.

Raamat koosneb peatükkidest: Nazarovo sovhoosis, Nazarovo telliskivitehases, perekondlikud külastused ja teistkordne tagasipöördumine kodumaale. Uus küüditamine oli majanduslikult sellevõrra hõlpsam, et väljasaadetud pandi elama Siberi mustamullamaa sovhoosi; kuid psühholoogiliselt raskem, kuna sõda oli lõppenud ja puudus lootus kiiremaks vabanemiseks.

TRAKTORIHAAKIJA

Nazarovo teraviljasovhoosis oli Ruti esimeseks töökohaks traktorihaakija, s.o. abitööline, kes erinevaid põllutööriistu traktori taha haagib ja nende tööd jälgib. Külvi- ja viljakoristuperioodidel töötas ta põllul, sekka ka härjakarjasena. Karjuv tööriistade puudus sundis töölisi neid üksteise tagant varastama. Kohad olid palgalised, kuid palka ei makstud ligi aastapäevad üldse mitte. Tööpäevad aga venisid vahel 20-tunnilisteks. Samasse väljasaadetud kalmõkid olid eestlaste vastu sõbralikud, kuna nemadki kannatasid sama ülekohtu all. Venelaste iselocmuga tuli harjuda. See on äkiline ja julm, kuid unustab ruttu. Juhtus tööõnnetusi, mida kannatada saanule ainult pahaks pandi, kuid samas leidus tööjuhatajate hulgas ka julgeid komnoori, kes võimalust pidi katsusid õigust jalule seada.

Üheks ametiks autoril oli süte vedamine. Mustamulla põllupinna alt kaevati kivisüsi, mis härgadega sovhoosi veeti. Härjad olid harjunud vene kolmekordsete sõimusõnadega, mida Rutt ei tahtnud kasutada. Nii sai ta härjad viimaks liikuma tuuridega valsi komandosõnadega: võtre tour messieurs!

See naljalugu jõudis Eestist enne Läände kui Rutt Rootsi pääses. Mäletan, et kuulsin seda juba aastaid tagasi ja keegi oli loole lisanud veel puändika lõpu: nimelt arvanud keegi venelane, et „see estonska baarišna peab olema haritud inimene, näe, oskab prantsuse keeles sõimata."

Aeg-ajalt harjutas autor jälle oma joonistusoskust. Pildi hinnaks kujunes 3 rbl. ja selle eest sai pangetäie kartuleid. Rajooni julgeoleku ülem aga rõhutas, et väljasaadetud eestlane Stalinit ega Leninit maalida ei tohi. See au oli varutud ainult kõrgema kunstikooli diplomiga kunstnikele.

Teraviljasovhoosis oli mitu osakonda ja autor koos ema ja pr. M. Koppermaniga kolisid üle nn. keskosakonda, kus jätkus mitmesuguseid juhuslikke töid. Igal tööl olid omad väikesed eelised — sütevedaja sai vahel kivisüsi koju kaasa kahmata, ehitustööline kuivi puulaaste, põllutöölised said oma tarbeks veidi kartulimaad. Aga kartuleidki istutab siberlane teisiti — ruutpesitsi ja mitte vagudesse. Suvel tehti metsatöid taiga äärismail, mõõdeti raielankusid, ehitati töölistele peavarju ning korjati seedripähkleid. Rutt õppis isegi ratsutama, aga kibedate kogemustega — 70 km ilma sadulata.

METSATÖÖL

Metsatöölaagris oli inimesi mitmest rahvustest ja seal rahvastevanglas kuulis autor kuidas aserbaidžaanlasi, volgasakslasi, tatarlasi ja karjalasi hävitati ning Siberisse sundasumisele saadeti. 45 tuhande elanikuga Nazarovo linn oma puust kõnniteedega, värvimata palkmajadega, mitme maja peale ühise väljakäigu ja kaevuga tuletab meelde sajandialguse väikeasulate pilte. Kirja- või kantseleitöödele väljasaadetuid ei lubatud. Eestlasi töötas oskustöölistena artellides. Autor sattus jälle laadimistöödele, kus anti vähemalt tööriided — kummisäärikud, presentjope, fufaika, vateeritud püksid, vildid ja presentkindad.

Siberi keel on vene kirjakeelest erinev, kuna selles on paljudest keeltest laenatud ja moonutatud sõnu ja eriti rohkesti ukraina keelepruuki.

RUTT ELIASER

Sõim ja ropendamine kuulub raske töö juurde; äkiline viha ning leppimine samuti. Kaelamurdva töö juures tuli ette õnnetusi, mis oleks võinud halvasti lõppeda. Aga mõnikord hoiab seesama kaitsevaim, kes su on lasknud viletsuse põhja kaduda, sind siiski suisa surma eest. Elati kuidas saadi — söödikute ja mustuse kaitseks lubjati seinu (1. maiks ja oktoobripühadeks oli see nõuetav), pesti pesu elektrijaama soojaveekraani all ja katsuti pidada kanu või parte. Oli väike peenramaa, kuhu tuli ise taimed kasvatada kui kusagilt seemet saadi. Primitiivne elu, millel on oma keel, omad naljad ja omad lihtsad ajaviitelõbustused. Inimene on leidlik ja vähemalt võllanalja saab kasutada igas olukorras. Kui autor ses kirjus karjas katsus rahvusi kokku arvata, siis sai ta neid 28 ning usulise jaotuse järgi ka pea igast usust ja usulahust.

Vahepeal töötas ta ebaametlikult laokontoris, kus kord aastas tehti inventuuri. Arvud ja andmed võeti nn. „laest" ja sellistest kokkuvõtetest tulebki N. Liidu ülemaaline statistika. Neli viimast aastat töötas autor Nazarovo telliskivitehases, kus töö seisis telliste ahju panemises, jahutamises ja väljalaadimises. Palgast piisas toiduks ja nälga lausa ei olnud; kuid selleks, et pluusitäit sitsiriiet osta pidi juba pingutama ja rehkendama.

Märtsis 1953 suri Stalin. Esialgu ei juhtunud midagi. Ainult tema matuste momendil üürgasid vabrikuteviled üle suure ja laia Venemaa.

Kuna oli vaja leida süüdlasi ja patuoinaid, hakati sel ajal kusagil lansseerima antisemiitlikku propagandat. Autor ütleb: nende raamatukeste sisu oli maha kirjutatud saksa natside brošüüridest, kes neid omakorda olid tõlkinud vene tsaariaegsetest juudivastastest kirjutistest.

Kõrvaltööna õpetas Rutt kaevanduse direktori poegadele prantsuse keelt ja kirjutas avaldusi ja palvekirju kirjaoskamatutele. Kui 1956. a. XX kompartei kongress mõistis hukka Stalini-aegse isikukultuse, siis tõi see ka Siberisse veidi lahedamat tuult. Kuulduste kaudu saadi teada amnesteerimisest ja võimalustest väljasaatmisest vabaneda. Igaüks pidi palvekirja esitama. Enne teistkordset tagasipöördumist kodumaale külastas autor sugulasi Irkutski oblastis ja Krasnojarskis ning käis koguni Baikali järve ääres.

TAGASI EESTIS

Viimane peatükk viib lugeja tagasi Eestisse, kus olukord oli vahepeal tunduvalt muutunud. Autor töötas seal alul šablooniparandajana tekstiilivabrikus, hiljem raamatupidajana, varustajana ja lõpuks juristina Tallinna tööstusrajooni naiste nõuandlas. Ta elas mitmel pool allüürnikuna kuni lõpuks õnnestus tal kirjastuses töötajaile ehitatavasse majja kooperatiivkorterit osta. Ta ema suri ja pääses perekonnast ainukesena kodumaa mulda. Rutt käis Karagandas oma 1953. a. surnud venna hauda otsimas, mida ta muidugi ainult vanginumbritega varustatud liivakalmude hulgast leida ei osanud. Ta kasutas võimalusi reisimiseks kui juhust oli. Nii oli ta 1965. a. suvel Kaukaasias alpinistide laagris ja järgmisel suvel Kesk-Aasias Ushbekistanis, Kasahstanis ja Tadžikistanis, mis oma eksootilise kultuuri ja muhameedlusulise rahvastikuga on huvitav omaette maailm ja mitte-venelase vastu sõbralik. Kuna N. Liidu muhameedlased on abordi vastased ega tarvita alkoholi, kasvab N. Liidu elanikkond peamiselt nende arvel.

Ta käis Gruusias ja Armeenias ning otsis asjata Karjalast soome keelt oskajaid. Me kõik mäletame veel 1941. a. juunist, kui punased miitingukõnelejad kisendasid et nüüd uue korra ja seaduse juures on naistel kõik teed avatud ja ühevõrdsus meestega garanteeritud. Tegelikus elus on ses „klassideta ühiskonnas" ainult orjatöös ühevõrdsus garanteeritud. Töötades naiste nõuandlas oli autoril võimalusi jälgida naiste raskusi ja probleeme. Kuna töölised pidid elama ühiselamutes, siis olid abielupaarid sunnitud elama lahus või viima abikaasad oma ühiselamuisse, mis omakorda oli keelatud ja ka vastuvõtmatu teistele ruumi elanikele.

Autor käis läbi pea kõik Tallinna vabrikud ja tehased, et kontrollida naiste tööolusid. Leidus mitmeid tööprotsesse, mis naistele ja eriti rasedatele olid ohtlikud. Madalad palgad sundisid naisi teenima ja end üle pingutama, näiteks 40–50-kiloseid tsemendikotte tirima, kusjuures seaduse järgi võib naine kanda ainult 20 kg. Üheks kõige masendavamaks paigaks osutus Tallinna kõievabrik Koplis: pime, tolmune, asutamise ajast saadik vanade masinatega, kusjuures naiste töötasu sealjuures oli minimaalne. Ta puudutab ka haiglate olukorda, kus ühe sanitari hoole all on niipalju haigeid, et ta mingil viisil pole suuteline nende eest hoolitsema. Kui ei leidu omakseid, kes tulevad ja toovad toitu ja pesevad, siis on haige lootusetus olukorras. Ka apteekides puuduvad sageli primitiivsemadki kaubad nagu jood, vatt, kalamaksaõli jne.

Autor pääses Rootsi 1977. a. kevadel. Kui ümberasumise luba käes oli, osutus võimatuks teada saada missugused õigused sellega kaasas käivad. Küsimuses olid näiteks aastate jooksul ostetud riigiloteriipaberid.

Jäid maha vaevaga saadud korter Mustamäel, suvitushütiks muretsetud 110-aastane vana ait maal, seenemetsad ja jõhvikasood.

SALLY SUMBORU

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society
Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress – 416-766-5107.
See ei kohusta liikmeks astuma.

Pedagoogilised Õppepäevad

„Meist endist oleneb eesti keele ja kultuuri säilitamine"

2.

Gümnaasiumi õpetaja, Vaike Rannu, leidis et gümnaasiumi 15 keeleõppimise tundi on õppimiseks liiga lühike aeg, mis ei anna õpilasele keelelist rikkust ega õpetajale rahulolu. Kui kodus ka ei räägita eesti keelt, siis pole lootust, et noor oma keeleoskust gümnaasiumis parandaks. Tihti jäetakse kodus eesti keele tõlketöö tegemata, kuna noorukil on kanada koolis ja teistes organisatsioonides samuti palju tööd.

Olen seadnud endale sihiks noorte keeleoskuse lünkade parandamise ja praktilise keeleoskuse arendamise. Käsitlenud olen tarbekirjade kirjutamist. Kirjutasime tänukirja, teadaandeid, kuulutusi jne. Tõlkimist harjutasime.

Alustasin „nädala ringvaatega", milles iga õpilane pidi andma lühikese ülevaate mingist rahvusvahelisest või kohalikust tähtsast sündmusest.

Gümn. II kl. õpilased peavad aasta jooksul ühe kõne pidama mingist sündmusest: Vabariigi aastapäevast, emadepäevast jne. Tähtis on kõne sisu, samuti esitamisviis. Tõlgiti ka artikleid eesti keelde, mis käsitlesid Eesti ajaloolist ja poliitilist olukorda. Töö kontroll ja analüüs toimus klassis. Gümnaasiumis tegeleme keeleoskuse säilitamise ja värskendamisega.

DISKUSSIOON

Lühikesele kohvipausile järgnes ülielav diskussioon. Peeter Mehisto (prantsuse keele õpetaja kanada koolis) rõhutas: „Tähtsaim tegur on, et õpilased räägiksid palju! Pange nad kõnelema! Tehkem enam reklaami eesti kooli suhtes! Ise olen palju juurde õppinud viimastel aastatel."

Mall Puhm kiitis eesti kooli, milles ise ja ta mõlemad tütred on käinud.

Agarad sõnavõtjad olid: Kadri Metsmaa, Maiki Andre-Lupp, Jaan Roos, Merike Koger (Hamiltonist) Tiiu Põldmaa (Montrealist), Reet Vihman, Helle Arro, Tiia Hiir, Silvi Verder, Piret Komi, Edgar Marten, pr. Teose (Montrealist) Helle Reikman (Londonist), pr. Terri (Londonist), Lydia Aruvald, Hella Leivat jt.

Pärast lõunasööki toimus „Pahareti küünarnukis" teine laudkonnavestlus üldteemal „Kodu ja kool". Laudkonna juhataja Jaan Roos juhatas kõnelusi.

Helle Arro rääkis, et lasteaia asutamisel oli kandev idee, et lastele võimaldada mängides õppida eesti keelt, et neile rajada tee eesti ühiskonda. Tänapäeval on lastevanemad, vajaduse korral, abiks programmi läbiviimisel kasvatajaile. Samuti toimkonna töös töötoas või köögis. Soovitatakse vanemail ka tutvuda õppetööga klassiruumes. Lauluõpetajad annavad uute laulude sõnad, et võimaldada vanemail koos lastega neid laule korrata, ka kodus. Samuti aitavad vanemad lapsi näidendi sõnade õppimisel ja valmistavad näidendi kostüüme. Lastevanemail on võimalus oma arvamusi avaldada ja ettepanekuid teha.

Laste arengust ülevaate saamiseks antakse kasvandikele kaks korda aastas tunnistused. Lasteaia raamatukogu on rajatud vanemate tõhusa töö ja abiga. Kavatsusel on anda vanematele instruktsioone eesti keele õpetamiseks lastele kodus, sest süstemaatilisel tööl on tulemusi.

DISTSIPLIIN

Helgi Nippak kõneles distsipliinist, karistusest, nii füüsilisest kui vaimsest seisukohast.

„Tänapäeva nooruk" oli Ene Lüdigi teema. Tänapäeval ei allu noored enam isa „kõvale sõnale või käe õigusele". Nad tahavad varakult iseseisvust, toimida oma äranägemise järgi. See olukord tekitab segadust, trotsi ja väärarvamusi noorte ja vanade vahel. Noor otsib suunda, millele rajada tulevik, kuhu juhtida energiat. See suund võib olla positiivne või negatiivne. Noored elavad fantaasia ilmas, nende reaalsuse tunne pole veel küllalt arenenud. Seepärast peavad vanemad neid suunama, treenima, et nad mõtleksid selliselt, mis viiks neid loogilistele tulemustele. Vanemate siht olgu aidata noori iseseisvateks otsuste tegijateks, probleemide lahendajateks. Sellega kergendaksid nad nooruki üleminekut täiskasvanuks.

Teismelistele selgitatagu, mis on nende piirid, tegude tagajärjed, sest nad ise peavad vastutama oma tegude eest. Muudatusi tekib noores pikaaja mõjutamise ja eeskuju tagajärjel. Noort võivad mõjutada ümbruskond, sõbrad, õpetajad jne. Vanemate omavaheline kaklus toob pinget noore ellu. Näitlikkust ettekandesse tõid slaidid.

Mall Puhm (sünd. Pärn) rääkis kodusest perspektiivist. Ta kõneluse alus: „Looduses on nii: kui ei istutata seemet, ei saa ka vilja. Halvast seemnest ei tõuse midagi!" Samuti peab lastele distsipliini sisse kasvatama. Kõnelesin kord vanematega, kelle lapsed lasteaia laulutundi segasid. Üks pere oli haavunud, aga teise pere poisist sai populaarne noormees. Haavunud pere poiss vajas hiljem psühhiaatrilist abi. Pühapäevakoolis õpetaja olles kogesin isiklikult, kui tähtis on õpetajal oma ainet hästi tunda, sest lapsed tunnevad instinktiivselt, kas õpetaja on oma ainesse süvenenud või mitte. Täienduskoolilt sooviksin teada, kas minu laps on korrarikkuja. Ega õpetaja saa häirivas olukorras lapsi efektiivselt õpetada, oleksin õpetaja poolel. Õpetaja peaks vanemate ja lapsega rääkima, kui lapsel koolitöö tegemata. Kui lapsed kaotavad respekti õpetaja vastu, siis peaks õpetaja end arvustama.

Mall Puhm kõneles, kuidas distsipliini mõjul sai ta tütrest kuldujuja, kes enesekindlalt treenib 1992. a. olümpiameeskonnas.

Mall luges ette omaloomingu, mis kirjeldab noore ema rahvustunnet ja suhtumist eestlusse.

Dr. Jaan Roosilt oli — elektroonilise õppevahendi kaasabil — ilmekas ja elav ettekanne. Ta tõendas, et distsipliin on kindlaks määratud kord, aktsepteeritud reegel, mida rikkuda ei tohi.

Ümbruskonna kiusatused mõjutavad aga noort vastupidiselt. Vanemad ja õpetajad peaksid tundma lapse temperamenti! Kas aitab oma lapsele sobiva ümbruskonna valimine? Noorukilt tuleks nõuda ja näidata vanemate ja sõprade korralikke, head käitumist!

EESTI KEEL KODUS

Elavas diskussioonis toonitas Edgar Marten „Meie ei suuda kodude abita eesti keelt alal hoida! Suunakem lastevanemad aktiivsemale eesti keelele!"

Hans Lupp: „Kõige olulisem on kodu suhtumine eesti keele vajaduseks."

Pr. Metsmaa: „Kodudes peaks valitsema hea eesti keel. Vanemad peaksid vigu parandama lapse kõnes."

Tihedas diskussioonis said veel sõna Ingel Lellep (Castlefieldist), Hella Leivat, Ingi-Mai Sokk, Helle Reikmann, Merike Martin, Tiiu Põldmaa, pr. Teose ja teised.

Saabus vaba aeg kaunis ümbruses, õhtusöök ja lipu langetamine.

Pühapäeval toimus pärast hommikueinet ja lipu heiskamist taas pedagoogiline töö.

Silvi Verder kõneles ilmekalt ja mõnuga uutest ideedest klassiruumi otstarbekuse ja mugavuse üle. Silvi näitas käenuku kasutamist. Rääkis kuidas lapsed „õpetavad" kombeid nukk Paul Pahapoisile. Demonstreeris kompamiskastis, millest laps peale sisu kompamist mõtleb ja räägib kastis leiduvast sisust, on see krobeline, sile, terav jne. Ka kuulmist arendavad karbisleiduvad hääled. Kas see hääl sarnaneb mõne teise häälega? Silvi Verder ja Ene Ludig näitasid õppevahendite kasutamist.

RAHVUSLIK KASVATUS

Ajaloost ja maateadusest kõneles täiendusalgkooli juh. Valdek Lenk. Eesti kooli tähtsaim õppeaine on emakeel, kuid veel teine tähtis ülesanne on meie koolil — rahvuslik kasvatus. Maateadusel ja ajalool on rahvuslikus kasvatuses suur osa täita. Soovime, et noored tunneksid ja armastaksid ka seda ilusat maad, kus vana-vanemad elasid, ja miks nad pidid põgenedes lahkuma. Peame noortes arendama teadmist, et ainult eesti rahval on õigus sellele maale ja noored ise on ka selle rahva liikmed. Seda saame teha siis, kui oleme veendunud, et Eesti saab kord jällegi vabaks. Selle veendumuse anname edasi õpilastele.

Eduka õppetöö läbiviimiseks aitab kaasa metoodiliselt hästikorrastatud õpik. Eesti kirjanduse lugemist võiks siduda maateaduse ja ajaloo õpetamisega. Ajaloolised sündmused ja isikud on kirjandusele ammendamatud ainet pakkunud. Sama võiksime öelda ka meie kodumaa maastiku kohta, kus järved, jõed, mäed ja metsad on seotud mingi rahvajutu, muistendi või lauluga.

Ajaloos tuleks oluliseks pidada eestlaste muistset iseseisvust, ärkamisaega, sellele järgnevat Eesti Vabariigi kättevõitlemist ning iseseisvuseaja imetlusväärseid saavutusi. Kui oleme ajaloolisi tõsiasju selgitanud, et ainult eesti rahval on peremeheõigus meie maale, siis oleme saavutanud enamuse ajaloo õpetamise eesmärgist.

V. Lenk teatas mängust eesti keele, maateaduse ja ajaloo teadmiste kohta. Loodetavasti valmib see huvitav ja õpetlik mäng sügiseks.

Lõunasöögile järgnes Inge-Mai Soki (USA-st) ettekanne: „Mängud, laul ja muusika". Lapse arendamine muusika abil arendab ka ta mõtteviisi, soodustab isegi ta füüsilist arengut. Keele sõnavara paisub. Muusikaga „koos kasvanud" lapsed on koolis edukamad. Iga laps on võimeline laulma, kui tal pole füüsilisi puudusi. Algul tuleb laulda ilma klaverisaateta. Kõik millel on hea riim ja rütm jääb kergelt meelde. Koos laulmisega kasutada ka liigutusi. Rütmilised mängud aitavad aru saada häälikute pikkusest.

Kõneleja ise demonstreeris rütmi lihtsal mänguriistal ja patsutamisega. Diskussioonis oli mitu sõnavõtjat — pr. Loorand jt.

KOKKUTULEKUD JÄRGNEVAD

Õppepäevade lõppedes tänas korraldava toimkonna nimel Edgar Marten kõiki, kes suure huvi, tahte ja abivalmidusega võtsid osa noorte kasvatusküsimustest, et edasi kanda meie meelt ja keelt. Ettekannete sisuline kvaliteet oli kõrge. Järgnevad kokkutulekud õpetajate järelkasvu küsimustes Torontos. E. Marten tänas kaugemalt sõitnud osavõtjaid. Eriline tänu oli Jaan Roosile, kes oma abiga oli asendamatu. Küüditamispäeva puhul toimus küüditatute mälestuseks leinaseisak. Lauldi hümni. Langetati lipp.

Hans Lupp sõnas: „Meie õpetajad ja pedagoogid kannavad vastutustundes, tugeva kutsumisega edasi eesti keelt ja eestlust, kusjuures eesti kodu ka täie toetuse annab." Ta annetas Devil's Elbow peremeestele Mart ja Virve Reigamile, Wilfred ja Liis Holmbergile sümboolseks tasuks R. Marley raamatu „Õigus ja Tõde" ning Juku Holmbergile (Devil's Elbow tegevusalade juhataja) Eesti lipu. Juku Holmberg, meie keskkooli vilistlane, võttis osa lipu langetamisest.

Tagasi Torontosse jõuti heas tujus hästikorraldatud, õnnestunud õppepäevadelt.

HELLA LEIVAT

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Stockholmi Eesti Noortekoori edukas kontsert Torontos

25. juuniks jõudis Torontosse Stockholmi Eesti Noortekoor, andes siin Eesti Majas väljamüüdud täissaalile mitmekesise kavaga kontserdi, mis sai publikult väga sooja vastuvõtu osaliseks. Varem oli koor oma Põhja-Ameerika ringreisil andnud menukalt kontserdid Chicagos, Baltimore'is, Lakewoodis ja viimasena USA-s 23. juunil Willimanticus, Connecticutis.

Stockholmi Eesti Noortekoor esines ringreisil 30-liikmelises koosseisus Jaan Seimi juhatusel. Solistidena esinesid kontsertidel Piia Paljak ja Mart Jürisoo. Klaverisaated olid Toomas Tuulselt.

Stockholmi eesti noorte koorilaulu kuulama kogunes kuumal neljapäeva õhtul tihe saalitäis Toronto publikut, suures enamuses vanemad inimesed. Publikule esitati heades ettekannetes vaheldusrikkalt mitmepalgeline kava, sisult rahvalaulude motiividelt kuni Eduard Tubina poolt H. Visnapuu sõnadel loodud moderni „Esimene kiri Ingile'ni". Esitati ka rahvusvahelisi autoreid ja üks „Negro spiritual".

Kontserdi teise osana esitas koor lavalises kaasmängus J. Horowitzi muusikali „Noa laev". Kõik ettekanded võeti vastu suure aplausiga.

Kontserdi lõpul ütles koorile Torontosse tuleku eest tänusõnu Eesti Sihtkapitali Kanadas esimees Hans Lupp, andes ühtlasi koorile reisikulude kergendamiseks üle ka Sihtkapitali sisuka ümbriku. Teiste kooride esindajaina tervitasid koori ja tänasid huvitava kontserdi eest Toronto Eesti Meeskoori esimees H. Paara ja Segakoori esimees A. Kelder, andes üle ka lilli, „Estonia" koori esimees ja esindajad andsid vaikselt lilli kõigile koori lauljaile, solistidele ja koorijuhile Jaan Seimile. Oli ilus muusikaline õhtu. Eestikeelsed laulud lauldi koori poolt puhtas eesti keeles.

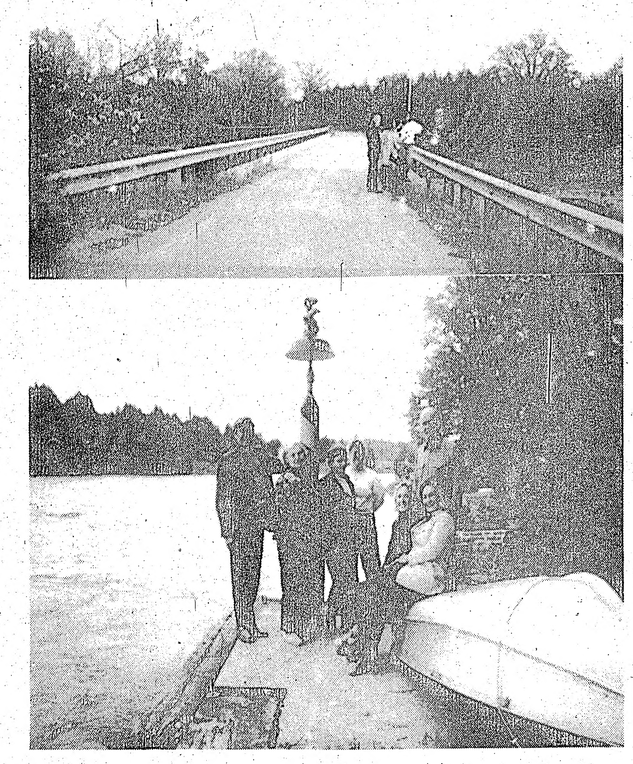

Eestlaste ehitatud sild näiliselt sõitvale jõudesaarele Meyers Island. All elanikke ja külalisi laev-saare pardal hädakella ja päästepaadi juures: R. Kreem, Sally Kõiv, Lydia ja Ingrid Poom, Ants Kõiv, Piret ja Mai Kreem.

Eestlaste suvilakultuur

Warkworthist põhja poole, Meyersburgi külasildi lähedalt maanteelt nr. 30 keerab itta üks kõrvaltee, mis viib üle kärestikulise jõe saarele, mida kutsutakse Meyer's Island. Peatume pikal betoonsillal, kust leiame malmi valatuna teksti: „Holiday Bridge 1970. A Joint Project of Northumberland Summer Resorts Ltd. Directors H. Soolepp, A. Koiv and the Township of Seymour." Trenti veetee hargnenud rutuliste jõgede vahele jäämäki see laevakujuline saar, kuhu suundume.

Huko Soolepp oli mitukümmend aastat tagasi talumehe kutse kõrval ka kinnisvarade müügiagent. Tema avastaski selle tühja saare, ning leidis et sinna võiksid eestlased oma suvilaid hakata ehitama. Koos Villem Lohuaruga ostsidki nad saare ära ning tükeldasid paljudeks kruntideks. Kruntide mõõtmise töö tegi maamõõtja Ants Kõiv ja kui Lohuaru loobus oma partneri osast, sai temast uus suvekodude loomise projekti kaasosanik. Praegu on saarel ühe jõe ääres 55 ja teise jõe kaldal 40 suvituskrunti. Neist on üsna paljud eestlaste omad, nagu mitmed Kõivid ja Soolepad, Poom, Pakri, Lepismaa, Sagur, Kaing, Suigu ja Oad.

Ants ja Sally Kõiv, kelledel saarel nüüd ruumikas talvekindel elamu, jutustasid asunduse loomisest alates aastast 1961. Umbes viis aastat läks enne kui kõik load sai kätte. Alles 1968 algas kruntide müük ning 1970 valmis sild koostöös kohapealse omavalitsusega. Kuigi eesti suvituskruntide omanikke on aegade jooksul tulnud ja läinud, on arv siiski jäänud stabiilseks: praegu 13. Tendents on sinna ka talveks jääda, kui pensioniajad kätte jõudnud.

Eestlaste suvilad on kõik erinevad ja kajastavad nende omanike eluviise. On ühekordseid, kahe- ja poolteisekordseid, on tavaliste, kõrgete kiil- ja lamedate katustega. Kuskil on ka paadikuurid ja muidugi paljudel ka saunad ning suitsuahjud. Vaadates praegu eriti kiirevoolulisse vette, jääb mulje et oledki suures laevas, mis edasi tormab. Silmates tagafoonil kaugesõidukapten Artur Pakri laeva pära ja komandosilda kujutavat maja, tekib veel enamgi selline tunne. Igatahes, väga huvitav sõitev saar, mis ei mõtlegi kuskile mujale jõuda kui ainult oma elanike unistustemaadele.

KOLMANDIKUL EESTLASTEL SUVILAD

Ülalmärgitud Meyer's Islandi loodusala on vaid üks paljudest eestlaste suvituskohtadest. Ida-Kanadas on suvilaid vist kolmandikul eesti perekondadel. Jõekääru, Kivioja, Kotkajärve, Seedrioru ja Lättemäe on kujunenud päris eesti küladeks või isegi rohkemgi. Teisi eestlaste suvilate piirkondi leiame rohkem Torontost põhja poole ja kirde suunas. Kui need maa-alad ja talukohad kokku panna ja neile siis veel lisada kinnisvarad linnades, võiksime kokku saada ühe väikse Eesti maakonna, kus eestlased ka välismaal olles peremeestena end tunda saavad.

Eestlaste suvilate-kultuuri tekkimist peame kindlasti inimese seosest loodusega otsima. Aga ka kiirest elutempost linnades. Paljud on sepärast oma suvilad koguni saartele ehitanud, et kedagi neid seal segama ei pääseks. Isegi „eesti külades" on eestlased endid üksteistest sageli kõrgete puutaradega eraldanud. Suuremalt jaolt on aga eestlased siiski rohkem üksteise lähikonda kui üksteise kõrvale oma jõudekodud teinud. Aga inimesed ei saa päris üksinduses siiski kauemat aega olla, ja nii on saanud suvilad uuteks kohtumispaikadeks sõpradega, ja ka oma ümbruse kaaseestlastega. Suvilates on arenenud intiimsemad sidemed mitmesuguste tagapõhjadega kaaseestlastega. See on meis edendanud laiema silmaringiga eluvaatlust ja integratsiooni.

SUVILAKULTUUR

Kahtlemata mõjutab loodusarmastus ja meelistegevuse harrastamine saunaskäimise, kalastamise, kalasuitsetamise, paadisõidu, aiatöö, kodukaunistamise, loodusvaatluse, jalutuskäikude ja jalgrattamatkadega eesti seltskondlikku tegevust linnades. Alles hiljuti lugesime „Meie Elust" noore laulutähe kontserdi vähesest osavõtust Torontos. Kuigi selleks oli palju põhjusi, oli varasügis ja ilus ilm kindlasti üheks teguriks väheses osavõtus. Suvilate rahvas polnud veel jõudnud nädalalõppudeks linna. On ju olnud ka erandjuhtumeid, kus isegi Ülemaailmsed Eesti Päevad pole suutnud inimeste maaleminekut sel ajal takistada, mis tõstatab küsimuse, kas suvilate-kultuur ei ole mitte ka ise üheks põhjuseks eestluse identiteeditunde vähenemises oma eraldava toimega.

Omaette kategooria moodustavad eestlaste liikuvad suvilad, suuremad purjekad ja paadid. Osa neist on ankrus linnades omanike kodude lähedal. Teoreetiliselt oleksid omanikud ju saanud minna linnas toimuvale kultuuriüritusele, kuid kui ilm on ilus ja tuul purjetäitev, kuidas saaks keegi loobuda oma huvialasest tegevusest? Võib arvata, et suvilate juurde ankrussepandud paatide omanikel on isegi mõjuvamaid põhjusi ilusa ilmaga mitte linna sõitmiseks.

Paadid meenutavad ühe eestlase omaaegset soovitust Toronto Eesti Maja rajamise asemel raha panemiseks suure eestlaste laeva muretsemiseks, et kiiremini kodumaale tagasi pöörduda, kui see jälle on vaba. See laev on küll jäänud ostmata, kuid maandumislaevastikuks on Välis-Eestis nüüd tuhandeid paate ja lootsikuid! On isegi oma „admiralid" ja „komandörid"!

EESTLUST VILJELEMA!

Küsimuseks on, mida saaksime rohkem teha suvilarahva dünaamika ärakasutamiseks eestluse viljelemisel.

Mõelgem meie rahvuslike ühisprojektide sünniaegadele! Meenutagem rahva karavane killamängudel „Eesti maakondadesse" ja millise vaimustusega need „maakonnad" nende endiste elanike poolt loodi, et tunnetuste kaudu anda tervikpilt eesti rahvakultuurist. Sellest ühisest tegutsemisest ja enestega kaasatoodud rahvapärimustest ongi tekkinud tugevam maakondlik liikumine, mis oma juuri ikka edasi ajab. Kas ei ole ka suvilarahval erinevates paikades oma maagiline elujõud, mis nende oma ühisüritustega meie rahvusliku elu rohkem võiks stimuleerida? Kuidas oleks suvilarahva ühiste suvepäevadega eripaikades, et üha tugevamini võiks kõlada pillimäng ja laul meie lõkete ümber? Ühisprojektid eeldavad suuremat kontakti inimeste vahel ja sellest omakorda kasvavad välja ka uued, värsked mõtted tegutsemiseks.

„Ah eestlus! Isegi suvilatesse ja paatidesse tuleb ta ikka rohkem järele. Kas eesti saunas käimisest ei ole juba küllalt, et tubli eestlane olla?"

ESTOR

San Francisco Eesti Seenioride klubi

Alates 1983.a. detsembrikuust on intensiivselt tegutsenud San Francisco Eesti Seenioride klubi. Koos käiakse kord kuus, iga kuu esimesel neljapäeval San Francisco eeslinnas San Mateo's, kohaliku Recreation Center'i mugavates ruumides, mida klubil on olnud võimalik üürida väga soodsatel tingimustel tegevusaja algusest kuni praeguseni.

Klubi käesoleva aasta peakoosolek peeti 5. veebr. Ühel häälel valiti klubi esimeheks tagasi Alfred Ilves, kes kindlalt ja rahuliku asjalikkusega on juhtinud klubi tegevusest asutamisest kuni tänaseni. Samuti ühehäälselt valiti tagasi endine juhatus, koosseisus Luule Jaani, Erna Lepp ja Marta Veske.

Käesolev tegevusaasta algas 8. jaan. Sirje Bewley huvitava loenguga vanadest ehetest, eriti rõhutades merevaigu tähtsust kui üht iidsemat ehtematerjali. Valguspiltidega selgitas referent oma loengu üksikasju.

Eesti Vabariigi 69. aastapäeva tähistas klubi väärikalt 5. märtsil. Aktuse avas päevakohase kõnega klubi esimees A. Ilves, õp. P. Maidre esitas Juta Kurman'i südamliku „Mina olen rahvas" ja klubi liige Emilie Leeman oma ettekandes, kõneldes ajaloolistest sündmustest, põimis neid rohkete näidetega eesti luulest. Aktus lõppes hümniga.

2. apr. toimunud koosviibimise referendiks oli dr. Minna Kannelaud, kelle loeng tutvustas kuulajaile homeopaatiat ja selle rakendamist ravimeetodina, tuues huvitavaid näiteid oma kutsealastest kogemustest. Ettekandele järgnes rohkesti küsimusi ja sõnavõtte.

Emadepäeva tähistas klubi 7. mail, kui emadele kinnitati rinda klubi liikme Benita Amak'u kasvatatud orhideeõisi. Päevakohases avasõnas puudutas klubi esimees Emadepäeva tekkimis- ja saamislugu, millele järgnevalt kõneles emadest ja Emadepäevast Marta Veske.

Et Lääneranniku eestlaskond seisab peatselt toimuvate järjekordsete Lääneranniku Eesti Päevade ees, siis oli ülimalt sobiv, et klubi juhatus kutsus oma 4. juuni koosviibimisele kõnelejaks Arno Bender'i, kes oli LEP-de mõtte algatajaks ja esimeste LEP-de, mis toimusid 1953. a. San Franciscos, üheks korraldajaks. A. Bender kõneles elavalt ja ladusas kõneviisis oma mälestustest ja kogemustest mainitud Päevade tekkeloos.

Peale ettekandeid on koosviibimistest osalejad veetnud aega rikkalikult kaetud kohvilauas, mõnusasti juteldes ja muljeid ja mõtteid vahetades. Kohvilauas tuletatakse ka alati meelde möödunud kuul sünnipäevi pühitsenud liikmeid, lauldes neile õnnitluslaulu.

Klubi tegevus on olnud küllaltki vaheldusrikas. Erilist tähelepanu väärib koosviibimiste kava täitmise mitmekesidus. Referaate ja ettekandeid on olnud lühikese tegevusaja jooksul paljudelt huvialadelt, hõlmates tervishoidu, vanu eesti kombeid, videolinte eestialastest suursündmustest, maalikunsti, kirjanduslikku omaloomingut jne. Koosviibimised on alati õnnestunud, nii osavõtjate arvu kui ka ettekannete sisukuse poolest.

Edasistest kavadest võiks nimetada koosviibimist 6. aug. s.a., kui esinevad muusikaliste ettekannetega Mary ja Paul Zawilski. Septembrikuu koosviibimine toimub piknikuna Luule ja Eduard Jaani'de kodu aias, 441 W 26th Ave, San Mateo.

Usuteadusliku Instituudi 10. aastapäeva piiskoplik jumalateenistus peeti Vana-Andrese kirikus 14. juunil. Pildil osa jumalateenistusest osavõtjaid. Teenisid piiskop Karl Raudsepp, praost R. Kiviranna, õp. Tõnis Nõmmik, õp. Walter Taal, kand. Heino Altosaar, Endel Ulp ja Herbert Võsang. Pidulikku jumalateenistust kaunistas lauluga sopran Liina Purje-Lepik, orelisaade oli Jaak Kivikult.

Shoppers Drug Mart – Morningside Mall
Prescriptions ◊ Patient Record System for Senior Citizen
We deliver ◊ Kojutoomine
RICHARD LEWIS PHARMACY LTD.
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1202, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

Soome ettevõte
ORIGINAL SAUNA HEATERS INC.
Omanik V. KANGAS
7 ELROSE AVENUE WESTON, ONTARIO 222-7142
M9M 2H5
PUUDEGA KÖETAVAD ja ELEKTRIAHJUD. Saunaahjusid valmistanud üle 26 aasta. Pakume teile soodsamaid hindu ja parimat kvaliteeti, mis saadaval.

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334 — Peter

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
333 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Praost Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 5. juulil pika nädalalõpu puhul jumalateenistust EI OLE.

Pühapäeval, 12. juulil **KELL 5 P.L.** PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS. Külalisõpetaja Helmut Rüdmik.

Pühapäeval, 19. juulil kell 11 h. VABAÕHU-JUMALATEENISTUS Jõekäärul.

Pühapäeval, 26. juulil kell 5 p.l. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID on neljapäeviti kell 6–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on suvel (juuli ja august) avatud neljapäeviti kell 6–8 õhtul.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 5. juulil kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo, jutlustab õp. Gustav Piir.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 12. juulil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul, jutlus õp. G. Piir.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID: Õp. A. Taul kolmapäeva hommikuti kl. 9.30–12 päeval ja neljapäeva õhtuti kl. 6–8. Õp. E. Heinsoo: esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kl. 12–4 p.l. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 5. juulil kell 11 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Tunnistused. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Valdeko Kangro. Solist Rael Laur. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Pühapäeval, 12. juulil kell 11 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Jaanus Kärner. Solist Marilyn Müller. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Jaan Heinmets ja Jaanus Kärner. Duett-laule. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Pühapäeval, 12. juulil kell 11 h. SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS York kalmistul Section N Allianss komitee korraldusel.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 5. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS ISSANDA LAUAGA. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 8. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval, 12. juulil kirik suletud. KALMISTUPÜHA kell 11 homm. Yorki kalmistul sekt. „N". Kõnelejad Vabakiriku vaimulikud.

Teisipäeval 14. juulil kell 11 homm. PALVUS kirikus.

Kolmapäeval 15. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval 19. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Rev. Harry Eller. Laulab ansambel. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Ehatares. Teenib E. Saraoja. Laulab ansambel.

Kolmapäeval 22. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval 26. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval 29. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Vana-Andrese koguduse Võidupüha vabaõhu-jumalateenistus

Pühapäeval, 21. juunil peeti Vana-Andrese koguduse igasuvine vabaõhu-jumalateenistus seoses Võidupüha tähistamisega perekond Hiirte talus umbes 180 osavõtjaga. Suur buss tõi Torontost kohale koguduse segakoori koos kaasasõitjatega. Jumalateenistusest osavõtjad kogunesid avarale väljakule, hoidudes palava päikese eest suurte puude varju. Laulukoor kogunes omaette gruppi ja keskele, lilledest kaunistatud laua ette, asus õpetaja Udo Petersoo.

Peale avatalitust laulis laulukoor kaks Miina Härma laulu – „Looja kiitus" ja „Lootuse laul". Oma jutluses meenutas õpetaja meie riikliku vabaduse saavutamist. Võidupüha on meie lootuste täitumise päevaks. Sel puhul korraldati Eestis paraade ja aktusi, kuid inimesed tänasid Jumalat ka kirikuis. Võimatu oli muutunud võimalikuks. See ei toimunud mitte üksi inimeste tahte läbi, nad olid olnud ka Jumala tööriistuks. Diktatuurid on küll võidelnud Jumala vastu 2000 aastat, kuid Jumal on ja jääb. Kristluses meie ei karda vaenlasi, vaid loodame kindlalt, et võit meile saabub, sest meie elame jumalikus vabaduses ja õiguses.

Segakoor laulis hardumusega J. Aaviku „Hoia, Jumal, Eestit". Järgnevalt esitati veel J. Mandre „Olen rändaja", F. Schuberti „Püha" ja J. Aaviku „Püha, põline ja üllas". Palve järel laulis koguduse segakoor vaikse „Meie Isa" palve.

Jumalateenistuse lõpul tänas õp. Petersoo segakoori juhti Asta Ballstadt'i, ulatades talle kimbu lilli. Siis anti perekond Hiirte esindajale Emmi Hiirele ja ta õele, pr. Pärlile, tänutäheks kingitusepakid nende külalislahkuse eest.

Pärast jumalateenistust koguneti elumaja lähedale ülesseatud einelaua juurde.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUSED juulikuus on pühapäeval 12. ja 26. juulil kell 5 p.l.

Koguduse õpetaja viibib suvekuudel aegajalt maal ja on vajaduse korral telefoniga kättesaadav 1-519-371-0068.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 12. juulil kell 11 h. SURNUAIAPÜHA Suttoni kalmistul. Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00-19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning igal esmaspäeval kell 18.00-19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave. Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale Ontario M2J 4T9
499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave., Toronto Ontario M4K 2R3
429-7984

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3–3.30 p.l.

Pühapäeval, 5. juulil kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Andreller. Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad K. Medri ja K. Raid. Solist A. Kaups. ISSANDA SURMA MÄLESTAMINE.

Laupäeval 11. ja pühapäeval 12. juulil NOORTE LAAGER Kiviojal. Kõneleb Jaan Heinmets.

Pühapäeval, 12. juulil kell 11 h. ALLIANSS SURNUAIAPÜHA York kalmistul. Kõnelevad vabakoguduste jutlustajad. Laulab ühiskoor, puhkpillid.

ARMAST ISA JA VANAISA

JULIUS KASS'i

sündinud 16. novembril 1901 Lätis
surnud 16. juunil 1987 Charlottetownis, P.E.I.

mälestavad kurbuses

tütar HEIDI perekonnaga
poeg VELLO perekonnaga

LAHKUS IGAVESELE UNELE MEIE ARMAS SUGULANE

KARL EDUARD PALGI

sündinud 20. jaanuaril 1910 Verioral, Võrumaal
surnud 24. juunil 1987 Sudburys

Mälestavad kurbuses ja avaldavad sügavat kaastunnet abikaasa Leidale

ERICH KIUDORF perekonnaga
VERONIKA KÖBLER
VILLEM VIIA
LEHTE VIIA

ARMAST VENDA

JUHAN KÕRGESAAR't

sündinud 12. novembril 1908 Ulilas
surnud 25. aprillil 1987
ja maetud Kavilada kalmistule Eestis

mälestavad sügavas leinas

Puhka rahus
kodumaa mullas!

VEND abikaasaga Kanadas
ÕDE perekonnaga Eestis

ARMAST

KARL PALGI't

mälestavad

ARMILDA ja MAX KRUUS
JAAN KÕVERIK
ÕIE ja EDGAR MALMISTE
VEERA ja ALFRED OJA
META ja OSKAR OTTO
REIN PÄÄREN
KARIN ja FELIX SAAREMETS
AUGUST SIIMSON
HELGA ja HARRI LINNARD

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

KARL ARDAM'it

mälestab

TORONTO EESTI SELTS

KAUAAEGSET NÕUKOGU LIIGET

KARL PALGI't

sündinud 20. jaanuaril 1910 Verioras Võrumaal
surnud 24. juunil 1987 Sudburys

mälestavad leinas

EELK SUDBURY KOGUDUSE ÕPETAJA
ja NÕUKOGU

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käsikirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

JOHANNES SÄÄGI't

mälestab

TORONTO EESTI SELTS

INGLISKEELSE SEKTSIOONI ENDIST KAUAAEGSET ESIMEEST

WOLDEMAR PETERSON'i

leinavad

„Mina olen ülestõusmine ja elu."

EELK PEETRI KOGUDUSE ÕPETAJAD, NÕUKOGU ja JUHATUS

LUGUPEETUD KAUAAEGSET ESIMEEST

WOLDEMAR PETERSON'i

mälestab leinas

PEETRI KOGUDUSE
INGLISKEELNE SEKTSIOON

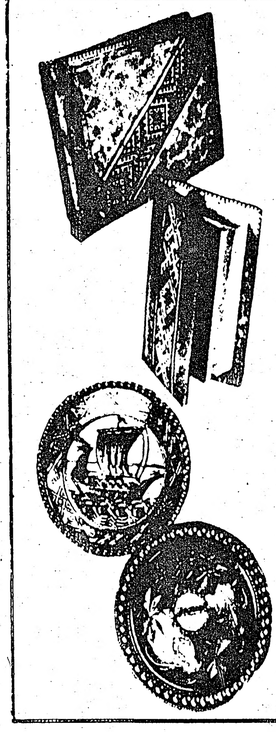

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

TÄNUAVALDUS

Minu südamlik ja siiras tänu kõigile, kes minu armsa abikaasa

VALTER PIIGLI

viimsele puhkepaigale saatmisest osa võtsid, lilledega puusärki kaunistasid, leinakuulutustega mälestasid ning minule kaastunnet avaldasid. Eriline tänu õpetaja Udo Petersoole, organist dr. Roman Toile, ja kõikidele organisatsioonidele, kelle de esindajad ilusaid järelhüüdeid ütlesid. Suurim tänu Bruno Lindrele suure vaeva, hoolitsuse ja abi eest matuse korraldamisel ja läbiviimisel.

Tänutundes,
leinav lesk LIISI

Meie Elu
ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST.

Meie lunastus ei ole tahte ega püüete lõppsaavutus, vaid JUMALA kink meile!

„SEST TEIE OLETE ARMUST ÕNDSAKS SAANUD USU KAUDU JA SEE POLE MITTE TEIST ENESEST; SEE ON JUMALA AND; MITTE TEGUDEST, ET ÜKSKI EI SAAKS KIIDELDA!"

Efeslastele 2:8,9

Eesti arst valvekorras

1. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777
4. ja 5. juulil
dr. A. Rebane 461-6363
11. ja 12. juulil
dr. J. Marley 921-7777
18. ja 19. juulil
dr. M. Leesment 481-6834
25. ja 26. juulil
dr. M. Leesment 481-6834

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

MASSAAŽ-TERAAPIA & REFLEKSOLOOGIA
Leili Terts R.M.T.
registreeritud massaaž-terapist
Vastuvõtt kokkuleppel
tel. 757-8679

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsioonilisek kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsäb eesti ühiskonna teenistuses.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. 24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. bu Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga,, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Eesti Ev. Luteriusu kirik 70

Kõik kristlikud kirikud loevad Nelipüha päeva oma alguseks. See oli päev, kus Jumal valas Püha Vaimu üle Jeesuse jüngrite (Vt. Ap.t.2) Sellest päevast algas Kristuse kuulutamise töö, mis on kestnud tänapäevani.

Ristiusu tulekut Eestisse me loeme Meynhardi Baltimaade piiskopiks õnnistamisest 1186.a. Möödunud aastal meie tähistasime selle sündmuse 800. aastapäeva.

1. juunil 1987 Eesti Ev. Luteriusu Kirik tähistas oma 70-dat sünnipäeva kui „Eesti vaba rahvakirik". Kirikupoliitilises mõttes on kirik vaba, kui ta on lahutatud riigist. „Rahvakirik" on kirikulooline nähtus, mis esineb protestantlike rahvaste juures.

Rahvakiriku mõtte toob esmakordselt esile saksa teoloog Friedrich Schleiermacher (1768-1834). Analüüsides kiriku ja riigi ning kiriku ja ühiskonna vahekordi, tuleb Schleiermacher otsusele, et luterlik reformatsioon ei ole enesele ustavaks jäänud kiriku valitsemis-korra asjades. Esimesed kogudused, kes oma sisekorralduse poolest olid vabad, allutasid endid valitsejatele, sest need kaitsesid usupuhastust keisri ja paavsti vastu Augsburgi riigipäeval 1530.a. Sellest tekkis ajajooksul süsteem, maakiriklik – konsistoriaalne süsteem, kus kogudused ja vaimulikud on kirikusse puutuvatest küsimuste otsustamisest kõrvale jäetud. Kui valitsejate huvi kiriku vastu oli ükskõikne või isegi vaenulik, kujunes sarnane olukord kirikule kahjulikuks.

Kiriku ülesanne on osutada tähelepanu rahva usulisele teadvusele — väitis Schleiermacher ja sellepärast, mida sõltumatum on kirik riigist, seda parem mõlemale. Kirik tuginegu ristirahvale ja organiseerigu end alt üles.

USA põhiseadus aastast 1787 hoiab riigi kirikust lahus, olemata sealjuures vaenulik usule, vaid hoopis kaitstes usuvabadust kõigile kodanikele. Esimesena Euroopas teostub Prantsusmaa kiriku lahutamine riigist 1905.a.

Esimesena Eestis nõuab kiriku valitsemise korra muutmist Villem Reiman. Selleks ta avaldab 6 artiklit Tartu ajalehes „Postimees" novembris ja detsembris 1905. Nendes artiklites ta esitab üksikasjalise kava rahva kiriku korralduse, ülesehituse ja valitsemiskorra kohta.

Veebruaris 1917 kukutab Vene teine revolutsioon tsaarivalitsuse. Vene vabariigi ajutine valitsus kuulutab välja kiriku riigist lahutamise põhimõtte.

Sinna ajani on Eestis kehtinud Vene riigi kirikuseadus aastast 1832. See seadus teeb vahet kreekakatoliku riigikiriku ja luteriusu kiriku vahel. Luteri kirikut peab ülal kohalik aadel. Mõisahärra hoolitseb õpetaja koha täitmise eest ja põhiliselt otsustab kõik kirikusse puutuvad küsimused.

KIRIKUELU ÜMBERKORRALDAMINE

Uue olukorra tekkimisel Venemaal tuleb kokku Tartus kümme eesti kirikuõpetajat ja 2 eesti koguduse esimeest 3. ja 4. mail 1917 era-nõupidamiseks. Otsustatakse haarata algatus eesti kirikuelu ümberkorraldamiseks oma kätte. Selleks kutsutakse kokku koguduste esindajaid, et töötada välja kirikukorralduse plaan ja see esitada Vene ajutisele valitsusele.

31. mail ja 1. juunil 1917 tuleb Tartus kokku 190 koguduste esindajat ja 73 õpetajat. Sellest kujuneb esimene Kirikukongress. 12 aastat on möödunud Villem Reimani artiklist Postimehes.

Päevakord sisaldab tähtsamas osas kaks punkti:

1) Eesti rahvakiriku aluste põhimõtteline selgitamine ja kindlaksmääramine.

2) Põhikirja eelnõu arutamine.

Prof. J. Kõpp ütleb oma ettekandes: „Ideaaliks on riigist lahutatud vaba rahvakirik. Kiriku korraldus ja tegevus olgu edaspidi niisugune, et eesti rahval tunne võib olla ja peab olema: see on meie oma kirik. Selleks seisku kiriku korraldamine ja valitsemine rahva enese käes. Niisama olgu kirikul tõsisemaks püüdeks oma tegevust rahva hingeliste tarviduste ja nõuetega kooskõlastada, milleks hädasti tarvis on rõhku panna rahva hingeelu tundma õppimisele."

Pikkade ja elavate arutluste järele otsustatakse, et: Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kirik (EELK) on vaba rahvakirik kodumaal kui ka asundustes.

Kiriku sisemine ehitus lähtub autonoomsetest kogudustest, kusjuures korralduslikuks printsiibiks on demokraatlik asjaajamine kõikidel astmetel.

Põhikirja väljatöötamine antakse eraldi moodustatud komisjoni kätte.

Teine Kirikukongress otsustatakse kokku kutsuda 7. ja 8. märtsil 1918. Sel ajal on olemas 127 kogudust, 119 õpetajat ning ligikaudu sama arv köstreid.

EESTI VABARIIGI RAJAMINE

Vahepeal on toimunud Venemaal enamlaste revolutsioon. Maapäeva vanemate nõukogu kuulutab Eesti iseseisvaks demokraatlikuks vabariigiks 24. veebruaril 1918. On aga alanud ka Eesti territooriumi okupeerimine Saksa keisriigi sõjaväe poolt. Kirikukongressi pidamine keelatakse okupatsioonivõimude poolt. Saksamaa kokku varisemisel tõmmatakse Saksa väed Eesti pinnalt välja. Nende kannul tungivad enamlaste üksused Eesti pinnale.

Algab Eesti Vabadussõda sissetungijate väljatõrjumiseks. Edukate lahingute varjus algab E.V. sisemine ülesehitamine. Ajutine valitsus annab välja: Evangeeliumi Lutheri usu koguduste omavalitsuse ajutise korralduse 15. aprillil 1919. Vabadussõda lõpeb võidukalt ja rahuleping Eesti ja Nõukogude Vene vahel kirjutatakse alla Tartus 2. veebruaril 1920.

II Kirikukongress kutsutakse kokku 10. - 12. sept. 1919 Tallinnas. Kutsele on alla kirjutanud kindralsuperintendent W. Kentmann ja assessor J. Kõpp. See kongress võtab nüüd vastu EELK põhikirja. Sellega omandab EELK seadusliku maksvuse. Kongress valib eestlastest ajutise piiskopi ja ajutise konsistooriumi.

Eestis tegutseb nüüd seaduspärane ennast ise valitsev Eesti vaba rahvakirik. Selleks kõrgemaks seaduslikuks koguks on „kirikupäev". I Kirikupäev valib 14. okt. 1920 piiskopiks senise ajutise piiskopi, Keila koguduse õpetaja Jakob Kukk'e. Valitakse ametisse ka alaline konsistoorium. Sellega on kiriku välise kuju muutmine otsustatud ja kindlaks määratud.

Riigist lahutatud kirik deklareerib oma põhimõttelist valmisolekut koostööks riigiasutustega.

Maaseaduse kehtestamisega lõpeb suurmaapidamine Eestis. Sellega lõpeb iseenesest kiriku ülalpidamine maapidajate poolt. Ka kirikumaad võõrandatakse. Kiriku suhtes on see seadus nii halvasti koostatud, et kirik ja kogudused jäävad päevapealt maksujõuetuks. „Riik jättis kiriku täiesti saatuse hoolde", kirjutab H.B. Rahamägi.

Eesti Asutav Kogu koosneb 120 saadikust. Vabariigi põhiseadus kehtestab lõplikult, et „Eestis on usu ja südametunnistuse vabadus. Keegi ei ole kohustatud korda saatma usutunnistuslikke tegusid, olema usutunnistusliku ühingu liige ega kandma selle kasuks avalikke kohustusi." EV põhiseadus paragraaf 11.

Asutava Kogu poolt maksujõuetuks tehtud kirikul on enam kui 200 palgasaajat, õpetajat, köstrit ja organisti. Kirikuehitused vajavad korrashoidmist ja kogudustel on loomulikult jooksvaid kulusid. Kiriku ülalpidamine on läinud küll maapidajate käest kirikurahva kätte aga samaaegselt tühistab Asutav Kogu kirikuliikmete kohustuste osa kiriku ülalpidamiseks. Peapiiskop K. Veem kirjutab: „Peab konstateerima, et Asutava Kogu vasakpoolsete parteide enamus teeb võimatuks eesti rahva põhilise eluküsimuse heaperemeheliku lahendamise usu ja kiriku alal. Üldiselt seaduspäraselt läbiviidud vabariigi õigusliku aluse rajamine teeb erandi kiriku küsimuses, eesmärgiga kahjustada või isegi hävitada eesti rahva elutunnetuse vaimset – hingelist sügavust, mille hoidjaks end on parajasti seadmas eestlaste oma rahvakirik."

Kaasaegselt iseloomustab olukorda H.B. Rahamägi järgmiselt: „Asutava Kogu päevil on meie Eesti ev. luteri usu kirik küll hoope saanud, käte ja jalgadega! Nad kõnelevad kirik selgroo murdmise tahtest."

SEKKUMINE POLIITIKASSE

Vabariigi põhiseaduse sunnil ei jää kirikul muud üle kui püüda end elatada ühingute asjaajamise viisil. See ei ole aga kirikule omane ega kasulik olukord, sest kirik peab nüüd arvestama vormiliste liikmetega, kes võivad toimida oma heaksarvamise järgi ilma eriliste sügavamate sidemeteta ja kohustusteta. Asutava Kogu otsus soodustab nende mõju, kes on küll kiriku liikmed, kuid kes seda samaaegselt ei ole, sest nad ei võta osa oma kohustustest kiriku ülalpidamiseks, neile riigi poolt antud vabaduse nimel, jäädes aga samas vormiliselt edasi kiriku liikmeks.

Kirik on sunnitud rakendama oma iseloomule võõrast vormi — liikmemaksu, millega jõukad maksavad sama palju kui vaesed. Sellest tuleb rakendamisele jälle uus ja võõras mõiste „liikmemaksu alammäär". See olukorda ei muuda. Kirik on viidud oma majandusliku olemasolu äärele.

Kirikule negatiivse nähtena võib veel mainida Asutava Kogu otsust kõrvaldada usuõpetus algkoolidest. 2. mail 1920 haridusminister keelab isegi palvete pidamise algkoolides. Tehakse isegi katse Tartu Ülikooli usuteaduskonda sulgeda.

EELK-l, kes tahtis end poliitiliselt riigist eraldada, ei jää muud üle kui poliitikasse sekkuda. Ta astub koostöösse kristliku rahva erakonnaga. Tulemüseks on rahvahääletus. Rahvas hääletab oma seadustandva kogu määruse maha 17.-19. veebr. 1923. Rahvahääletus usuõpetuse asjus algkoolides lõpetab ka Tartu Ülikooli usuteaduskonna sulgemise kava.

Kõik see toob esile H.B. Rahamägi terava kriitika: „Kiriku ja riigi lahusolu tooks ainult siis mõlemale poolele rahu, kui riik kultuurilise riigi kombel talitaks."

UUS SEADUS

1924. a. antakse välja uus „usuühingute ja nende liitude seadus". See jätkab üldiselt Asutava Kogu joont, kuid mitte nii radikaalselt.

Muudatusi paremuse poole toob riigivanem K. Päts'i dekreet 13. dets. 1934: „Kirikute ja ühingute seadus". Pange tähele, esimest korda kasutatakse sõna „kirik". Riik annab võimaluse liikmemaksu sisse kasseerida ja isegi võlga sundtäite korras sisse nõuda. Riik varub aga endale teatavaid õigusi, näiteks seisukoha võtmine kõrgeima vaimuliku kohale esitatud kandidaatide kohta. Veel olulisem aga, et riik võib sekkuda kirikute, koguduste ja nende organite tegevusse, kui kellegi tegevus ilmutab riigivastast iseloomu. Pääliskaudselt see kõlab vastuvõetav, aga sisuliselt keelab ära kirikul prohvetliku tegevuse. Kirik ei saa Jumala nimel riiki korrale kutsuda ega kritiseerida riigi otsuseid. (Näiteks — sellise seaduse all ei oleks saanud Ameerika kirikud, need, kes seda soovisid, protesteerida Vietnami sõja vastu).

Ometi on suur samm paremuse poole astutud. Riigi ja kiriku uute ja positiivsete vahekordade kohta pakub näite esimene kirikukogu a. 1935, mille avamisest riigivanem K. Päts osa võtab.

K. Päts ütleb oma avakõnes: „Kirik ei saa riigile võõras olla. Kes lõhub kirikut, see lõhub riigi aluseid. Minu soov on, et tulevikus kirik osa võtaks riigivalitsemisest otseste esindajate kaudu. Selleks andku Jumal jõudu."

Peatselt katkestab II maailmasõda kõik edaspidise arenemise kiriku ja riigi vahel.

EELK tee on olnud okkaline oma sünnist tänapäevani. Jumala armu ja abiga on ta aga võinud kuulutada Jumala Sõna nii kodumaal kui paguluses, nii vabariigi kui vallutajate all, eestlastele õnnistuseks.

ÕP. ANDRES TAUL

Kanada 120-a. sünnipäeva tunnustusauhindade saajad. Vasakult – Ants Vomm, E.K.K.T., East Yorki linnapea J. David Johnson, üleandja, John Tanner, E.K.K.T. ja Erna Relvik.

Kanada 1. juulil 120 aastat vana

Toronto raekojas nõukogu saalis toimus neljapäeval, 25. juunil tunnustusauhindade jagamine 120 isikule Metro Torontost ja ümbrusest Kanada Päeva komitee poolt.

Tunnustused anti vabatahtlikele abistajatele mitmest erinevast organisatsioonist. Nende hulgas said tunnustusi kolm Toronto kaasmaalast Erna Relvik, John Tanner ja Ants Vomm, neist kõik Eesti Kunstnike Koondise liikmed.

Pidulik auvalve oli noorte mereväe kadettide poolt ja saal oli selleks puhuks kaunistatud paljude lilledega. Algus oli Kanada hümniga, millele järgnesid kõned ja tervitused. Mel Graham oli korraldava auhindade komisjoni esimees ja temale järgnesid sõnavõttudega Hon. Tony Ruprecht, M.P.P., Yorki linnapea Alan Tonks, East Yorki linnapea David Johnson, Alderman Chris Korwin-Kuczynski j.t.

Pärast ametlikku osa oli auhindade jagamine, kus igaühte kutsuti eraldi ette ja neid saatis üksikult noor mereväe kadett, nimetati ka organisatsiooni kust keegi on pärit.

Rahvast oli kohal saalitäis ja osa isegi seisid. Kõige lõpuks olid kõik kutsutud vastuvõtule raekoja ülemises saalis.

KULDA, HÕBEDAT
Soovin osta kanada hõbedollareid ja maailma kuldmünte.
OLAF SÕRRA
889-1963

SPORT

Masterportlase Karl Trei raske liiklusõnnetus

Meie parimal mastersportlasel ja maailmameistril Karl Trei'l juhtus 2. juunil oma elukoha läheduses raske liiklusõnnetus. Minnes üle tänava sõitis talle peale veoauto, mida juhtis 16-a. noormees, kes isa juhtimisel õppis autosõitu. Ta viidi meelemärkuseta haiglasse, kus tal tehti mitu operatsiooni. Viibib praegu kodusel ravimisel. Loodab uuesti sporditegevusega alustada novembris, kus tal tuleb Austraalias korraldatavatel maailmameistrivõistlustel kaitsta oma tiitlit, mille ta saavutas neli aastat tagasi Roomas.

H.R.

Heldur Kuusik võitis esiküti tiitli

Toronto Eesti Kala- ja Jahimeeste Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist toimus laupäeval, 23. mail. Esikohale tuli Heldur Kuusik, seega Heldur Kuusik kaitses klubi 25. aasta juubeli rändkarikat 1987. aastal. Teisele kohale tuli Ilmar Sambla ja kolmandaks Henry Sõrmus, järgnesid Mart Veskimäe, Helmuth Riko, Enno Vaher.

●

Klubi kevadisel havipüügi võistlusel Simcoe järvel, Cooks Bay'l 20. juunil 1987. a. tuli esimesele kohale August Tomband 4,200 kg haugiga, millega August Tomband kaitses T.E.Ö.J.K. juhatuse poolt väljapandud rändkarikat 1987. aastal. Teisele kohale tuli Heldur Suurna 4,110 kg, kolmandaks Eduard Harilaid 4,000 kg. Võistluse kestel püüti 15 kala.

●

Järgmise klubi üritusena korraldatakse teine kalapüügivõistlus sel aastal Simcoe järve Royal Beachi vetel laupäeval, 11. juulil. Võistlus toimub klubi 25. a. juubeli rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Võistluseks koguneda kell 7.30 hommikul Virginia Beachis uue paadisadama ees tee veerel. Võistluse algus kell 8.00 homm. Paatide rentimise kohta palutakse helistada Enno Vaher tel. 640-6001 või Avo Poom tel. 286-2099. Lähemat informatsiooni võistluse korra ja peale võistluse lõppemist kogunemise kohta antakse kogunemisel.

JUHATUS

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Vajatakse
osalise ajaga
BÜROOAMETNIKKU
Ingliskeele oskus vajalik.
Sooviavaldused „Meie Elu" talitusse,
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6
Informatsioon telefonil 466-0951

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
1213 Bayview Ave., Toronto,
Ont. M4G 2Z8
Esindaja
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

LÄTI KOHVIK
Swiss Patisserie
Euroopalikud tordid, koogid, küpsised jne.
Valmistame kohvilaudu tellimise peale
SOOJAD TOIDUD — PATIO
120 Danforth Avenue
Toronto, Ontario M4K 1N1
Broadview Subway lähedal. Tel.: 461-2088

INTRA Independent Travel Retailers Associated
Your Host Travel Agency (1986) Ltd.
Eestlasest omanik
MIRIAM ISBERG-ANDERSON
Professionaalne ja sõbralik nõuanne igasuguste puhkuste, äri- või maailmareisude tegemisel.
(416) 298-2160
Küsida omanikku.
Woodside Square Mall, 1571 Sandhurst Circle
Scarborough, Ontario, Canada M1V 1V2

NÄDALA RISTSÕNAD

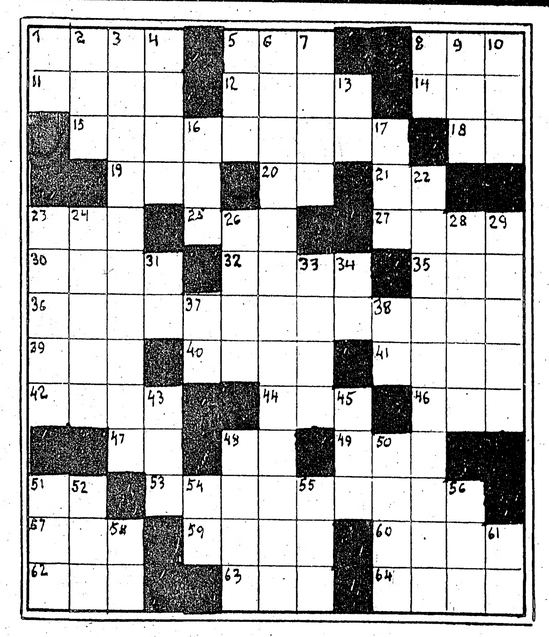

PÕIKREAS: 1. Kohvi sort; 5. käib kinni ja lahti; 8. tee midagi uut; 11. liigun edasi; 12. terviklik osa tantsust; 14. õngpüünis; 15. on tavalisti masuvabad; 18. naatriumi sümbol; 19. tuul; 20. noot; 21. ühe esimese eesti diplomaadi nimetähed; 23. esimene silp paljudes hollandi nimedes; 25 . . . Stroganov; 27. Jules Verne'i kujutletud allveelaeva kapteni nimi; 30. suge, elementaarne osa; 32. bensiini liik; 35. üldtuntud morsesignaal; 36. logaritmi täisarvuline osa; 39. „pole sinu . . ."; 40. ühi põllutöö riista; 41. mõne aine pisike kuju; 42. on okkaline; 44 nimi piiblist; 46 . . . king — linn Ida-Hiinas; 47. pöördumine kirjas; 48. artikkel hispaania keeles; 49. andam; 51. lühend tähendusega „vastu" ameerika kohtuprotsessides; 53. ühes Lõuna-Ameerika riigis; 57. õõnsus; 59. hõimlane; 60. vedelikku sissetõmbav; 62. sama, mis 19. põikreas; 63. ühe vedeliku; 64. võrdne.

PÜSTREAS: 1. ühe hümni esimene sõna; 2. eesti helilooja (minevikus); 3. riigivorm; 4. naisenimi; 5. kariloom; 6. öeldakse olevat lõunamaalane; 7. metsloom; 8. luteetsiumi sümbol; 9. elamu; 10.„ . . . mees" — oli ajakiri Eestis; 13. ladinakeelne eesliide, tähendab kordamist; 16. ole; 17. jõgi Venemaal; 22. pisikeste osadena ära tulema (nagu nahalt); 23. vanaaegne mahumõõt (käändes); 24. väga raske suur raudese, 26. pikk puu; 28. üks saatuse jumalannadest vanakreeka mütoloogias; 29. mõistan; 31. vanuse; 33. irisev; 34. hüüatus; 37. käesoleval aastal; 38. vaikust!; 43. uurimisasutus (lühendatult); 45. konkl . . . — ruum Vatikani lossis, kus toimetatakse paavsti valimisi; 48. püsimatu; 50. on kangaspuudel; 51. karjasaadus; 52 . . . südant — vaevas; 54. väga populaarse eesti kirjaniku nimetähed; 55. on suus; 56. Noa vanem poeg; 58. eesti akvarellist (surnud Rootsis); 61. voltamper.

(Koostanud R.)

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKREAD: I. Kama, 5. Kana, 9. Sel, 12. Aher, 13. Anastama, 15. Evis, 16. Uudismaa, 17. Aster, 19. Niuks, 20. Ütles, 21. Ader, 23. Lai, 24. Tulu, 26. Kapp, 30. Amt, 31. Onuke, 33. Koi, 34. Laen, 36. Uste, 37. Rit, 38. Otse, 40. Roosk, 42. Alatu, 45. Tormi, 46. Kalajahu, 49. Aare, 51. Taurusel, 52. Vaen, 53. Its, 54. Sead, 55. Atan.

PÜSTREAD: 1. Kae, 2. Ahvatama, 3. Meislite, 4. Arste, 5. Kaur, 6. Anu, 7. Nad, 8. Asine, 9. Samu, 10. Emak, 11. Laas, 14. Tsirk, 18. Esto, 20. Ülal, 21. Aluse, 22. Duct (c k), 25. Unus, 27. Akromaat, 28. Poisipea, 29. Pitk, 32. Eero, 35. Notar, 39. Tujus, 41. Orava, 42. Akti, 43. Laat, 44. Alus, 45. Tuld, 47. Ase, 48 Hea, 50. Enn.